

Besida

BROJ 26
2022
TRAVANJ

.....
LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT
.....

***IZDVAJAMO:**

ČAKULA: IAN ANIĆ

PREDSTAVLJAMO VAM:

BEPO POPARIĆ - Sportaš
u svijetu mode

MATURANTI 2021/2022

***TEMA BROJA:**

SLOBODNO VRIJEME

SVIJET DRUŠTVENIH IGARA

RIJEČ UREDNIKA

Drage čitateljice i čitatelji,

Jedan farmer je dao oglas da na prodaju stavlja malenu kolibu na seoskom imanju. Vrijeme je prolazilo, ali nije bilo zainteresiranih. Prodavatelj je potom više puta spuštao cijenu, ali ni to nije pomoglo. Najednom mu sinu neobična ideja. Pokazao je kolibu jednom pjesniku koji mu je napisao novi oglas. Kad je farmer pročitao napisano, obustavio je prodaju shvativši koliko bogatstvo posjeduje. Pjesnik je opisao ono što prodavatelj nije ni zapazio. U tome se krije snaga i važnost pisane riječi. Da opiše stvari i događaje te ih tako otkrije ostalima, ali i otme zaboravu. Jer vrijeme kao i uvijek, neumorno juri...

Od izlaska naše prošle *Beside* prošla je već godina dana. To u životu jednog učeničkog doma znači jednu generaciju koja dolazi i jednu koja završava školovanje. Na prvu bismo rekli da se onima „između“ ništa ne mijenja. Ali, zapravo, domski život prepun je promjena, novosti, situacija i raznih zgoda. Zapravo, toliko ih je da ne bi stale ni u najveći *Guinnessov libar*, a kamoli u jedan učenički list. Svedjedno, naša novinarska družina pokušala je izdvojiti neke od događaja koji su obilježili proteklu godinu u kojoj su srećom popustile epidemiološke mjere zaštite od koronavirusa koje su nas dvije godine itekako sputavale. Osim događanja, u novom broju *Beside* predstavili smo pojedine učenike, njihove talente i ostvarenja, ali i otvorili neke nove teme. Kako god bilo, vjerujem da će svatko pronaći nešto za sebe.

Zahvaljujem svima koji su na bilo koji način pomogli u nastajanju novog broja.

Ugodno čitanje!

Besida

LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT

IMPRESSUM:

IZDAVAČ:

Učenički dom Split, Matice hrvatske 13,
21 000 Split

tel: 021 465 433; fax: 021 453 066

www.dom-ucenicki-st.skole.hr

 Učenički dom Split

 @ucenickidomsplit

ZA IZDAVAČA:

Mladen Kamenjarin, dipl. ing., ravnatelj doma

VODITELJ SEKCIJE I GLAVNI UREDNIK:

Ivan Smoljić, dipl. uč.

FOTOGRAFIJE:

Fotografska sekcija - Željana Puizina, prof.

LEKTURA:

Kristina Garbin, prof.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Dijana Hadasija

UČENICI - UREDNICI:

Marija Petrušić

Josipa Jurić

Dušan Toni Ugrin

Antea Rako

Patrick Mraz

TISAK:

Dalmacija papir, Split

NAKLADA:

200 primjeraka

Na naslovnoj stranici:

Izlet upoznavanja za nove učenike

Split, travanj 2022.

O NAMA: Malo statistike za početak	4
GODIŠNJA ŠTORIJA:	
Prikupljali smo humanitarnu pomoć.....	6
Exhibition day 2 in 1	7
PUTOPIS: Izlet upoznavanja s okusom soli.....	8
Upoznali smo streličarstvo.....	10
Iskazali smo pijetet Vukovaru i Škabrnji.....	11
PUTOPIS: Naša adventska pustolovina	12
Vuneni patuljci i još puno toga	14
TEMA BROJA: SLOBODNO VRIJEME - Svijet društvenih igara	15
PISMO MOJA: Oliver - Trag u beskraj	18
MATURANTI 2021/2022:	
1.B i 2. odgojna skupina	21
3. i 4. odgojna skupina.....	22
5. i 6.A odgojna skupina	23
RETROSPEKTIVA: Nekoć bilo, sad se spominjalo	24
6.B i 7. odgojna skupina	26
7. i 8.A odgojna skupina	27
9.A i 9.B odgojna skupina.....	28
DOMSKI GYM: Lito ide mala!	29
ČAKULA: IAN ANIĆ - Život na dasci	30
DRUGI (P)OGLED: Zašto su međuljudski odnosi važni?	34
MEUS LIBER: Čitajmo da ne ostanemo bez riječi!	36
PROJEKT MAŠKARE: Mariachi u učeničkom domu.. ..	38
PREDSTAVLJAMO VAM: BEPO POPARIĆ - Sportaš u svijetu mode	40
STRIP: STIPE MAREVIĆ - Bolje znati nego imati.....	42
VERSI	43
KVIZ: Otkrij znanje o muzejima	46
PORTRET VELIKANA: Frane Matošić.....	48

DOĐI, VIDI I POBIJEDI!

Znaš li da u našem Domu postoje razne sekcije, sportske i kreativne? Znaš li da se svi članovi sekcija cijelu godinu spremaju za Domijadu? Natjecanje je to među domovima gdje se pobjedom na regionalnoj ostvaruje plasman na državnu Domijadu. Svojim sudjelovanjem možeš doprinijeti pobjedi svog tima (ako se radi o timskom natjecanju) ili ostvariti svojih pet minuta slave. Recept za uspjeh tvoje je vrijeme pomnoženo s dobrom voljom.

Sve ovo nije dovoljan razlog da se priključiš nekoj od sekcija? Onda skokni na internetske stranice Doma ili baci pogled na učenički list Besidu i pogledaj kako su to radile generacije prije tebe, gdje su sve bile i što su proživjele. Ili jednostavno pitaj neke od njih. Ne želiš valjda prekinuti niz uspjeha našeg Doma? Aktiviraj se. Povedi cimera/icu i osmijeh na licu. Priključi se sekciji koja ti najviše odgovara. Dođi, vidi i pobijedi!

MALO STATISTIKE ZA POČETAK

Prilog pripremila: **Antea Rako**

Donosimo vam ovogodišnje podatke o stanarima našeg Doma. U školskoj godini 2021./2022. upisano je 19 učenika više nego prošle godine. Omjer učenika i učenica je 2:1. Najveći broj učenika čine prvšaši (95), a slijede ih drugaši (75) i trećaši (72). Petina domskih stanara su maturanti koji se ove godine oprašaju od Doma. Gledajući po školama, *Zdravstvena škola* je i dalje u vodstvu s najviše upisanih (56). Razlog tomu vjerojatno je taj što je to jedina takva škola u županiji, a i šire. Vidljiv je porast broja strukovnjaka, a pad gimnazijalaca, izuzevši *III. gimnaziju*. Očekivano, najveći broj učenika dolazi iz Splitsko-dalmatinske županije (210), a slijede je Dubrovačko-neretvanska (62) i Šibensko-kninska (12) koja bilježi pad u usporedbi s prošlom godinom. Učenici u Domu raspoređeni su unutar 13 odgojnih skupina koje vode odgajatelji. Ove godine, nakon popuštanja epidemioloških mjera, opet su krenule slobodne aktivnosti, stoga odgajatelji ponovno „uskaču“ u uloge voditelja tih sekcija. Slobodnih je aktivnosti mnogo, tako da svatko može pronaći ono što mu odgovara i kvalitetno ispuniti svoje slobodno vrijeme.

Folklorna skupina uvježbava nastup

ODGAJATELJI	ODGOJNE SKUPINE	IZBORNE AKTIVNOSTI
JOSIP VRANKOVIĆ, prof.	1.A	FOLKLOR I TEHNIČKA SEKCIJA
DENI TUDOR, prof.	1.B	PLESNA SEKCIJA I WORKOUT
BORIS BOLANČA, prof.	2.	STOLNI TENIS (m, ž)
TEA ORA, prof.	3.	RUČNO STVARALAŠTVO
SENAD ČAPLJA, dipl. ing.	4.	TEHNIČKA SEKCIJA
IVAN SMOLJIĆ, dipl. uč.	5.	UČENIČKI LIST, NOVINARSKA SEKCIJA I KNJIŽNICA
JELENA VORONCOV ETEROVIĆ, prof.	6.A	DRAMSKA I RECITATORSKA SEKCIJA
GORAN SAMARDŽIĆ, prof.	6.B	MALI NOGOMET
IVICA ŠKORIĆ, mag. cin.	7.	FITNESS I WORKOUT
ŽELJANA PUIZINA, prof.	8.A	BADMINTON, KOŠARKA I FOTOGRAFSKA SEKCIJA
KRISTINA GARBIN, prof.	8.B	RUČNO STVARALAŠTVO I KNJIŽNICA
SILVIJA KATAVIĆ, prof, prof.	9.A	GLAZBENA SEKCIJA
BRANKA TODORIĆ, prof.	9.B	ŠAH (m, ž)
JELICA BOŽINOVIĆ, vms.	/	SEKCIJA CRVENOG KRIŽA

Odgajatelji i njihova zaduženja za odgojne skupine i izborne aktivnosti

Izrada svjetionika na tehničkoj sekciji

Slobodne aktivnosti u sportskoj dvorani

ŠKOLA	BROJ UČENIKA	POSTOTAK	TREND*
Zdravstvena škola Split	56	19,24 %	▲
Obrtna tehnička škola Split	29	9,97 %	▲
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju - Split	23	7,90 %	▼
III. gimnazija Split	23	7,90 %	▲
Graditeljska-geodetska tehnička škola Split	21	7,22 %	▲
Pomorska škola Split	19	6,53 %	▼
Elektrotehnička škola Split	16	5,50 %	▲
Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku Split	15	5,15 %	▲
Srednja tehnička prometna škola Split	14	4,81 %	▲
Prirodoslovna škola Split	14	4,81 %	▲
Škola likovnih umjetnosti Split	10	3,43 %	▲
Turističko-ugostiteljska škola Split	8	2,75 %	▲
V. gimnazija „Vladimir Nazor“ Split	6	2,06 %	▲
II. gimnazija Split	6	2,06 %	▲
Obrtnička škola Split	6	2,06 %	▲
Industrijska škola Split	6	2,06 %	▲
Ekonomska i upravna škola Split	5	1,72 %	▲
Srednja Škola Dental Centar Marušić	3	1,03 %	▼
I. gimnazija Split	3	1,03 %	▼
Ostale škole (po 1 ili 2 učenika)	5	1,72 %	▲
UKUPNO	291	* broj učenika u odnosu na prošlu školsku godinu	

Brojno stanje učenika po školama

Kreativno ozračje na sekciji ručnog stvaralaštva

Sekcija stolnog tenisa

Već tradicionalno, ovom rubrikom predstavljamo neka od događanja koja su obilježila proteklu godinu. Planirali smo i mnoge druge aktivnosti, ali njihova realizacija nije bila moguća zbog epidemioloških mjera zaštite od koronavirusa koje tek sada popuštaju. Na sljedećim stranicama otkrijte gdje smo sve bili i što smo, usprkos tome, uspjeli ostvariti...

PRIKUPLJALI SMO HUMANITARNU POMOĆ

Nakon razornog potresa koji je krajem prosinca 2020. godine pogodio stanovnike Gline, Petrinje i okolnih mjesta, organizirali smo prikupljanje humanitarne pomoći. Akciju smo pokrenuli početkom siječnja prošle godine. Djelatnici, učenici i studenti su svoje donacije, uglavnom higijenske potrepštine, pakirali u kartonske kutije i odlagali u drvenu kutiju postavljenu na ulazu u domski restoran. Nakon višemjesečne akcije prikupljena sredstva smo sortirali i zapakirali te službenim automobilom odvezli u Glinu. Susreli smo se s dogradonačelnicom Brankom Bakšić Mitić i tom prilikom smo joj uručili humanitarne pakete. Sretni smo što je naša pomoć stigla na pravu adresu. Hvala svima koji su se uključili i pomogli.

EXHIBITION DAY 2 IN 1

U moru školskih i drugih obveza pronašli smo nešto vremena i za kulturno uzdizanje. Dvije izložbe u jedno svibanjsko poslijepodne. Prvo smo posjetili Muzej grada Splita, smješten u prostoru gotičko-renesansne palače Papalić i uz stručno vodstvo razgledali program stalnog muzejskog postava koji predstavlja kulturnu povijest i razvoj Splita u kronološkom slijedu. Potom smo se zagledali u crvene eksponate renomiranih talijanskih dizajnera.

Počeli smo sa slavnom Vespom, a završili s finom torbicom. Izložba pod nazivom "Crvena - boja strasti", koja je u muzejskoj galeriji Dioklecijan postavljena povodom obilježavanja Dana talijanskog dizajna, predstavila nam je neobične crvene predmete uporabne vrijednosti kao nove izazove za održivo redefiniranje Made in Italy. I na kraju, za završetak ove edukativne muzejske ture, imali smo slatko iznenađenje u „režiji“ naših odgajateljica.

Izlet upoznavanja s okusom soli

Članak pripremile: [Lana Gudelj](#) i [Lina Paić Peršin](#)

Kako bi se učenici međusobno bolje zblížili i upoznali s odgajateljima, sredinom listopada organiziran je izlet u Zadar i Nin. Kao i mnogi učenici, cimerica i ja odlučile smo otići na izlet kako bi stekle nova prijateljstva te upoznale ljepote Nina i Zadra. Krenuli smo rano ujutro. Vožnja autocestom činila nam se dugom jer smo bile pospane, ali to se promijenilo

dolaskom u Nin. Šetnja *Solanom Nin* razbudila nas je. Simpatična vodička uputila nas je u bogatu povijest solane, proces dobivanja soli te postojanje živog svijeta u izrazito slanoj vodi. Bazeni solane bili su prazni, s obzirom na to da se sol bere ljeti, a u njima je raslo jestivo slano bilje. Iznenadila nas je informacija da berači soli rade na iznimno visokim temperaturama

Ispred Ninske solane

Povijest Nina uklesana u kamen

i još uvijek na tradicionalan način. Pažnju nam je zaokupio i vlakić s lokomotivama za prijevoz soli pokraj kojega smo se fotografirali i nastavili obilazak. Sljedeći na redu bio je *Muzej soli* u kojem smo usporedili slanoću cvijeta soli i obične soli. Kušajući sol zaključili smo da je cvijet soli znatno slaniji. Riječ je o tankom sloju kristalića soli koji se pojavljuju na površini mora prilikom isparavanja. Tko je želio, mogao je kupiti suvenir od soli: čokoladu, sapun, liker...

U trećoj dimenziji

Dolaskom u Nin posjetili smo crkvu sv. Križa i prošetali uličicama grada. Nakon šetnje cimerica i ja sjele smo na čaj i uživale u razgovoru nevezanom za školu. Izlet smo nastavili dolaskom u Zadar gdje smo najprije otišli u Muzej iluzija. U njemu su nam se svidjele mozgalice i razne optičke varke. Šetajući gradom upoznali smo njegove znamenitosti. Ogladnjeli i umorni spas smo potražili i pronašli u restoranu gdje smo ručali izvrsnu pizzu. Zadovoljni smo otišli do poznatih *Morskih orgulja* i *Pozdrava suncu*. Zvuk instrumenta dugog čak 75 metara djelovao je umirujuće pa smo ga cimerica i ja odlučile snimiti da ga možemo slušati kad god poželimo. Prošetale smo obalom uživajući u sladoledu, iako možda i nije bilo baš toliko toplo. Čekajući da se svi okupe, sjele smo pokraj crkve sv. Donata i pomagale turistima u kupovini sladoleda kakav smo i mi imale.

S najljepšim zalaskom sunca uputili smo se prema Splitu bogatije za jedno predivno iskustvo. Povratak je bio vrlo zabavan jer su u autobusu svi pjevali i bili veseli. Došavši u dom, večerali smo i otišli u svoje sobe te vrlo brzo zaspali.

Crkva sv. Nikole u Prahuljama iz vremena hrvatskih kraljeva

UPOZNALI SMO STRELIČARSTVO

Visoko gore, na terasi domske zgrade, pod budnim okom galebova, odapinjali smo strijele, smireno i koncentrirano, direktno u metu. Interes za radionicu koju smo imali krajem prošle nastavne godine iskazalo je trideset učenika koje smo podijelili u manje grupe. I, kako to obično biva na edukativnoj radionici, naučili smo puno toga novog o sportskom streljačstvu, opremi, stilovima, disciplinama i natjecanju. Na kraju smo složno zaključili: "Robin Hood lifestyle was fun and cool!"

ISKAZALI SMO PIJETET VUKOVARU I ŠKABRNJI

U večernjim satima uoči Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje zapali smo svijeće za sve one koji su položili svoj život na oltar domovine. Zajedno s odgajateljima, kao i proteklih godina, lampionima smo osvijetlili balkone naše zgrade i plato ispred Doma. Ovaj put je to bilo na 30. godišnjicu od dana kada je slomljena herojska obrana grada Vukovara i počinjen pokolj u Škabrnji. Bili smo prožeti osjećajem tuge zbog ratnih strahota, ali i ponosa što nam je žrtva naših branitelja donijela slobodu i mir. Voljeni Grad Heroj i našu dragu Škabrnju uvijek ćemo nositi u srcu!

Naša adventska pustolovina

Članak pripremila: **Helena Delaš**

Svanuo je petak, dan polaska na dugo očekivano adventsko putovanje s domom. Netom prije polaska organizirano je testiranje na svima već poznat Covid-19, jer zdravlje je uvijek na prvom mjestu. Gospodin koji nam je uzimao bris bio je toliko nježan da su nekima potekle suze. Nakon što nam je svima bila zajednička jedna linija, bili smo spremni za autobus koji nas je čekao ispred doma.

Tek što smo se smjestili, svi smo pozaspali. Razbuđivanje je uslijedilo nakon prvog odmorišta i jutarnje kave, a preostali kilometri brzo su prošli uz druženje i razgovor o tome što nas sve očekuje. Stigli smo u Učenički dom Novi Zagreb. Srdačno su nas dočekali i smjestili u sobe gdje su nas dočekala topla pisamca dobrodošlice uz slatke znakove pažnje koje su nam ostavile stanarke soba. Raspremili smo najosnovnije stvari, ručali,

spremili se i krenuli u akciju upoznavanja glavnog grada Hrvatske. Na Zrinjercu smo uživali u pogledu na siluete klizačica i klizača koji su zamijenili prošlogodišnje klizalište. Hitrim korakom nastavili smo prema Gornjem gradu i crkvi sv. Marka ispred koje su stajale figure orašara. Po staroj njemačkoj tradiciji, vjerovalo se kako donose sreću i tjeraju zle duhove. Zatim smo kročili kroz labirint ukrašenih jelki gdje su se poneki zaniјeli u istraživanju izgubivši pojam o vremenu. Uslijedilo je slobodno vrijeme koje smo mogli iskoristiti za

smo prema gradu kojem je centar udaljen svega pet kilometara od slovenske granice te se ona nije mijenjala od sredine 12. stoljeća. Možda ne znate o kojem se gradu radi, ali sigurno ćete znati kada vam kažem da je grad poznat po kremšnitama. Naravno, to je Samobor. Razgledavanje nije puno trajalo zbog njegove veličine, ali je prelijep gradić koji ima dušu. Slobodno vrijeme brzo je prošlo jer smo mogli klizati, prošetati prelijepom samoborskom šetnicom i osjetiti duh grada. Slatkim delicijama završili smo samoborske

Adventska uspomena iz Čakovca

Jedna zajednička iz Samobora

razgledavanje grada, posjet adventskim kućicama s obiljem hrane i pića, posjet rodbini i ugodno druženje s ostalim učenicima doma. U subotu ujutro dobili smo slobodno vrijeme koje smo iskoristili svatko na svoj način. Nakon ručka u domu krenuli smo prema Čakovcu, gradu koji je dobio ime po svojem osnivaču, grofu Dimitriju Csakyju (Čakiju). Posjetili smo utvrdu Zrinski i Muzej Međimurja koji se nalazi u samoj utvrdi. Jedna od destinacija bila je i večernji posjet baroknom gradu Varaždinu koji nas je oduševio svojim adventskim programom i šušurom. U nedjelju ujutro krenuli

pustolovine i krenuli prema Splitu. Raspjevani, sretni i prepuni novih doživljaja stigli smo u Split. Ovo putovanje bilo mi je jedno od ljepših na kojem sam sudjelovala s našim domom jer sam se jako zabavila, stekla nova prijateljstva te upoznala ljepote četiri hrvatska grada.

Razgledavanje Riznice Međimurja

Na Magičnom mjesecu pod kulom Lotrščak

VUNENI PATULJCI I JOŠ PUNO TOGA

Naši učenici kreativci koji sudjeluju u radu sekcije ručnog stvaralaštva dali su svoj doprinos božićnom dekoriranju Doma. Uz pomoć i savjete odgajateljica, na radionici su ispleli vunene patuljke kojima su ukasili jelke u restoranu i predsoblju. Uz čarobni svijet vunениh patuljaka, u sekciji su od praznih tetrapaka nastale tople božićne kućice, a od hamer papira trodimenzionalne božićne zvijezde kojima smo ukasili strop restorana.

Blagdansko vrijeme je teško zamisliti bez jedne od najljepših božićnih dekoracija, adventskog vijenca. Umjesto kupnje gotovog, učenice 9.A i 9.B odgojne skupine su uz malo mašte i dobre volje izradile vlastite vjenčiće kojima su ukasile vrata svojih soba. Ponosne na svoje malo umjetničko djelo, uz super ideju i pomoć svoje odgajateljice, dobile su ukrase vrijedne divljenja i pokazale da je blagdansko vrijeme u Domu još ljepše uz druženje i osjećaj zajedništva.

SVIJET DRUŠTVENIH IGARA

Prilog pripremila: **odgajateljica Mia Cvitković, prof.**

Kada si zadnji put zaigrao *Čovječe, ne ljuti se?* Šah? Ili *Monopoly*?

Vjerujem da će vas većina odgovoriti „prije x godina“. Danas u trenutku dosade prije posegnemo za kakvim ekranom nego za društvenom igrom, ali ne tako davno one su bile jedan od najzabavnijih načina ispunjavanja slobodnog vremena. Samo se prisjetite osjećaja kada biste u *Čovječe, ne ljuti se* prestigli prijatelja, izgurali sestru sa staze ili na trećem bacanju kocke napokon dobili šesticu koja vas izvodi iz kućice.

Ovdje ću vam predstaviti 5 igara koje će vas na zabavan način uvesti (ili vratiti) u svijet društvenih igara.

CATAN

Sa suigračima se utrkuješ do 10 bodova. Tko prvi, njegova pobjeda. Kako? Pa prvo sakupiš sirovine diljem zemlje, ali pripazi na bandite!

Ako te nitko ne opljačka na putu za tržnicu, kreće žestoko pregovaranje. Svu svoju moć diplomacije trebaš iskoristiti da bi si osigurao najbolje proizvode. I nakon toga – gradiš. Gradove, ceste i vojsku – sve nosi bodove.

CODENAMES

U ovoj igri svi ste špijuni. Podijeljeni u dvije skupine, dajete tragove svojim suigračima s ciljem da što prije uspiju odgonetnuti tajnu poruku. Kako? Ispred tebe se nalazi mreža riječi, a ti možeš reći samo jednu riječ koja će ih što više povezati, ali pazi da ne nagaziš „asasina“! (Primjer: Možeš reći samo jednu riječ i povezati *Antarktik, more i dijamant*, ali pazi - asasin je vaza.)

AZUL

Radiš pod sačinjen od šarenih keramičkih pločica. Iz tvornice u sredini stola uzimaš pločice koje ti trebaju i paziš da se koja ne razbije, jer tu vrebaju minus bodovi. Naoko prelijepa, ova strateška igra će ti dobrano ugrijati mozak.

TICKET TO RIDE

U ovoj igri gradite željeznice. Možda na prvu ne zvuči uzbudljivo, ali vjeruj, zablokirati nekome put do savršene pruge još je bolji osjećaj nego izgurati ga s puta u *Čovječe, ne ljuti se*. U igri sakupljaš karte i kada ih sakupiš dovoljno u pravoj boji, postavljaš vagone i dobivaš bodove. Igra traje dok ne postavite gotovo sve vlake.

SCOTLAND YARD

Jedan igrač je lopov koji bježi od nekoliko detektiva čuvenog Scotland Yorda. On treba biti iznimno lukav jer detektivi jurcaju po mapi i pokušavaju dokučiti gdje se skriva, a sve na temelju mrvica tragova koje im ostavlja. Igra može završiti na dva načina: ili ga detektivi uhvate ili je toliko lukav da im svojim lukavstvom uspije pobjeći.

Igre za svačiji ukus

Učenice su zaigrale poznatu igru riječi Scrabble

KRATKA POVIJEST DRUŠTVENIH IGARA

Od kada je prvi čovjek otkrio što znači riječ „dosada“, upregnuo je svu svoju maštu da izumi nove načine na koje će ispuniti slobodno vrijeme. Tako je nastala IGRA. Danas pod taj pojam spada sve: od lovice do šaha, od skrivača do Minecrafta.

Dokazi o prvim igrama pronađeni su na jednom groblju u Turskoj i zato znamo da su ljudi već prije više od 5000 godina izrađivali društvene igre. Jedna od najstarijih sačuvanih igara je *Senet* koja se može pronaći na freskama u egipatskim grobnicama starim više od 4500 godina. Dvije igre koje su i danas popularne, a stare su barem 4000 godina, su *Go* i *Mahjong* - tradicionalne azijske igre koje su tisućljećima zadržale ista pravila.

I naravno, jedna od najpoznatijih igara ikada ujedno je igra o čijem se početku najmanje zna – šah. Uz njegov početak vezane su brojne legende, ali nitko još uvijek nije sa sigurnošću utvrdio odakle je igra potekla.

Ove igre su dokaz da je čovjek uvijek tražio na koji način može kvalitetno provesti vrijeme. U 21. stoljeću još uvijek se igraju klasici, ali postoje tisuće i tisuće modernih društvenih igara jer će čovjek uvijek tražiti nove načine za ubijanje dosade.

DOBROBITI DRUŠTVENIH IGARA

1. Ako tražiš prijatelje, u svijetu igara svatko je dobrodošao za stol

Uvijek tražimo nove igrače. Ako si ikad imao problema s pronalaženjem prijatelja, poziv na igru uvijek je dobar način stjecanja novih.

2. Lakše upoznavanje, manje anksioznosti

Nakon što upoznaš nove ljude često morate tražiti zajedničke točke razgovora. Ako ste sjeli zaigrati nešto, već imate o čemu komunicirati. U svijetu igara postoji uzrečica: *Bolje upoznaš nekoga nakon sat vremena igre, nego nakon mjesec dana razgovora.*

3. Razvoj kognitivnih funkcija

Društvene igre pomažu razvoju mozga i moždanih funkcija. Strateške igre pomažu u planiranju, organizaciji i postizanju boljih odluka. Igre riječima mogu poboljšati vokabular i korištenje istog. A sam čin koncentriranja na igru, pomaže pri popravljaju sveukupne koncentracije.

ŠTO SE IGRALO U DOMU?

Ove godine u Domu se jednom tjedno održavala Večer društvenih igara gdje su se učenici okupljeni u knjižnici mogli upoznati i družiti uz zanimljive igre na ploči. Desetak učenika posjetilo nas je i odlučilo zaigrati neku od ponuđenih igara. Prve večeri malo smo se prisjetili klasika pa smo otpuhнули prašinu i zaigrali jedan Čovječe, ne ljuti se. Nakon njega isprobali smo cijeli niz modernijih igara pa smo tako gradili francuske utvrde u *Carcassoneu*, izrađivali prekrasne mozaike u *Azulu* te ispleli najšareniji mogući prekrivač u igri *Patchwork*. Kad smo se umorili od pletenja, lovili smo jedni druge po cijelome Londonu u *Scotland Yardu* i pokušavali sakupiti što više dragulja u *Splendoru*. Večer igara pokazala se kao odlično mjesto za pronaći nove prijatelje sličnih interesa.

Poziv na večer društvenih igara

Naš bivši učenik Slaven Lagator izradio je mural u čast Oliveru

Prilog pripremila: **Antea Rako**

PRIČA O GALEBU

Zdenko Runjić, skladatelj čija je suradnja s Oliverom rezultirala brojnim uspješnim pjesmama, jednom je zgodom ispričao kako je nastala pjesma *Galeb i ja*: "Ja sam jedno poslijepodne šetao sa svojim sinom Borisom koji je tad imao osam godina. Šetali smo plažom kad je on ugledao lažinu

Oliver-Trag u beskraju

Nemoguće je govoriti o Splitu, a ne spomenuti jednog od najvećih svih vremena, Olivera Dragojevića. Glazbenika kojeg su voljele sve generacije. Glazbenika uz čije se pjesme odrastalo, voljelo, plakalo i smijalo. Osebujan i jedinstven, a opet tako jednostavan. Velolučanin ili Splitsanin? Pitanje je to na koje ni on sam nije znao odgovor. Dalmatinac. Spoj mora i pjesme. „**Tijelom ja sam čovjek, a duša mi je more.**“ Ljubav prema glazbi koja umiruje, osjećaj kako prenijeti publici silinu emocija i dirnuti baš ondje gdje treba, kada treba... Sve to čini ga posebnim, neponovljivim umjetnikom. Malo je onih koji su uspjeli ujediniti čitavu regiju samo jednom pjesmom. Njegova pojava bila je dovoljna. Osobit smisao za humor povezivao ga je s publikom, činio dijelom nje. Glas je to koji je uljepšao tisuće minuta, sati, dana, života. Svaku emociju ostavio je u otpjevanim notama i stihovima. Postoje poznate i malo manje poznate priče o tim stihovima. U nastavku slijede neke od njih...

i jato galebova koje je čekalo kišu. Mali mi je tad rekao: "Tata, zašto ne bi napisao jednu pjesmu o galebu?" I onda mi nekako padne na pamet ideja da bi to bilo zgodno napisati kao razgovor između galeba i čovjeka." Bio je to početak jedne uspješne suradnje, ali i prijateljstva. Pjesma koja je obilježila Oliverov život. Pjesma koja nikoga ne ostavlja ravnodušnim.

ZLATNI KONCI LITNJE ZORE...

Oliverov dugogodišnji prijatelj, Gibonni, prisjetio se kako je nastao jedan sjevremenski hit: „Kad sam čuo da će se održati *Melodije hrvatskog Jadrana*, ponudio sam Zdenku dvije pjesme. Zdenko je rekao kako mu se čini da bi se ova druga mogla svidjeti Oliveru. Sutradan sam otišao do Olivera doma i on je čuo *Cesaricu*. Svidjela mu se, a ja sam na komadu papira ispisao tekst. Ostavio sam ga na klaviru, a nas smo dvojica sjeli u dnevni boravak, čakulali i pili vino.

Nismo ni vidjeli da je njegov pas Luna za to vrijeme prožvakao papir s tekстом pjesme. Jedva sam je ponovno napisao po sjećanju.“ Nakon izvedbe, pjesma je izazvala oduševljenje. Osim što je osvojila publiku, te godine osvojila je i četiri Porina. Ostalo je povijest.

KAKO JE ZAMIJENIO MAGARCE?

Guštati u svemu što radiš. Biti ono što jesi, neovisno o tome gdje si i s kim si. Zvuči nemoguće? E, pa, moguće je. Jednom prilikom ispričao je kako to izgleda kad se vrati „u svoju val“, u svoju mirnu luku: „Kad san na moru, ja san isti k'o i oni. Ja za njih nisan ni Oliver ni jedan pjevač. Samo jedan normalni Velolučanin koji voli ribolov, koji se voli opiti, zaigrati bilijar, karte. Prije bi turisti došli u Velu Luku i slikali se s magarcem. Sad sam ja napravio tu malu izmjenju, kako je nedostatak magaraca. Ja se pojavim i oni...čik... slikaju. Nije meni to problem. Samo je teško mene prepoznati liti. Pustim bradu, skinem očale i stavim kapu. Teško.“

TRIBA BI PROBAT

Talent. Riječ koja ga možda najbolje opisuje. Kad je kao mali došao u glazbenu školu, pitali su ga zna li što svirati. Dobili su odgovor koji se malo gdje i malo kad može čuti: „A ne znam, triba bi probat.“ Probao je i uspio. Svirao je usnu harmoniku, gitaru, klavir, klarinet,

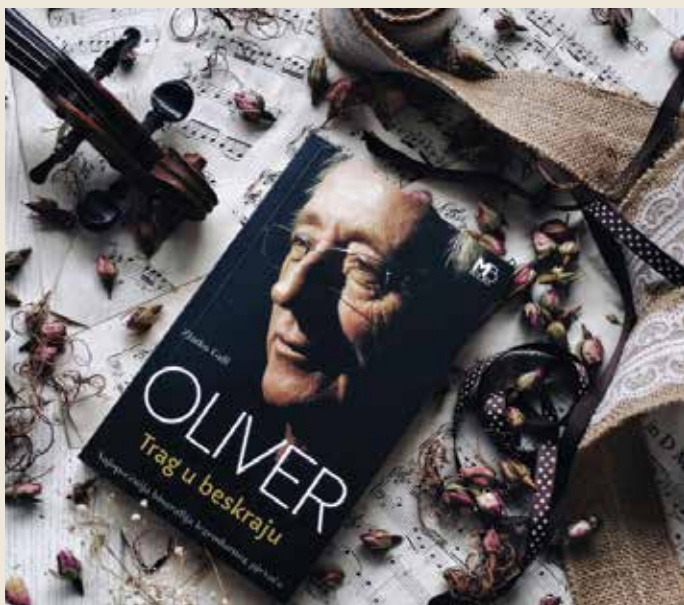

Neki od njegovih albuma

saksofon i bubnjeve. Također, može se pohvaliti i nastupima u najvećim svjetskim koncertnim dvoranama, poput onih u New Yorku, Londonu, Sydneyju i Parizu. Tim nastupima ispunio je svoje dugogodišnje snove, ali i snove svih onih koji su te koncerte željno iščekivali. Od svojih pjesama očekivao je jedno: „Mogu samo se nadat' da ljudi kad budu slušali da ih bar prenese u mista di im bude lipo.“ Očekivanja su mu se ispunila. Dokaz su generacije koje su se veselile, slavile i radovala uz njega. Baš kao da je jedan od njih.

OVO VAM JE ŠTORIJA O NADALINI

Jedan od najpoznatijih dueta na ovim prostorima. Pjesma Borisa Dvornika i Olivera. Pjesma koja je postala sinonim za svaku slastičarku u Dalmaciji. Autor je teksta Jakša Fiamengo koji ju je prvotno napisao za Borisa. Zdenko ju je uglazbio, a Oliver je za pjesmu trebao snimiti samo demo verziju. Međutim, kad je otišao iz studija u kojemu je snimao, pjesma mu nije izlazila iz glave. Nazvao je Runjića i pitao može li „upasti“ u pjesmu. Zdenko to nije mogao odbiti: „Pomislio sam kako je Boris ipak glumac i da ne bi bilo loše spojiti ga s Oliverom. Pjesma u njihovoj kombinaciji zaludila je sve.“ Bila je to dobitna kombinacija. Spoj dva genijalca. Spoj vrhunske glazbe i glume.

Jedna od Oliverovih biografija iz pera Zlatka Galla

MLADO, STARO, ŽIVOT CILI

„Ja sam jedan od najžešćih, teži mi je poraz Ajduka, nego kad na nekom festivalu slabije prođem. Da bi svoja tri prva mista za jedno Ajdukovo.“ Legendarna je to izjava koja govori sama za sebe. Hajduku je darovao neke od svojih poznatijih stihova. To su oni kojima se otvara „Hajdučka“ pjesma čiji stihovi i danas odzvanjaju Poljudom uoči svake utakmice Hajduka: „Bez pinezi i rišpeta, rodilo se dite puka. Iz jubavi iz dišpeta. Kontra mraku, kontra sili, nareslo je ka iz vode i trkalo do slobode.“ Hajduk mu je zahvalio tako što je dobio priliku zapjevati u splitskom HNK povodom 100. godišnjice osnutka kluba.

Oliver na koncertu povodom 100. godišnjice Hajduka

Split, sunčani lipi cvit Mediterana, zauvijek će ostati dužan ovoj legendi. Legendi koja je svoju zvizdu slidila i otpjevala neke od najljepših stihova. Morski je to vuk čiji je život stao u šaku suza i vriću smija. Uz bezbroj prečica do sna i bezbroj slijepih ulica, dosegao je sami vrh hrvatske glazbene scene. Možda nesvjesno, ali dao je primjer mnogim generacijama. Biti ono što jesi. Ići korak po korak jer je svaki korak jedna skala, a svaka skala jedna nada. Čuvati osmijeh za bližnje ako nas tužne jutrom probude. Provoditi vrijeme s najmilijima jer smo bez njih ka cviće bez vode. Guštati u svemu što radimo jer je život samo fantazija. I na kraju krajeva, biti inspiracija drugima. Kao što je on bio. Kao što je on dao tu finalnu notu našim životima. Ostavio trag. Trag koji ne prolazi. Trag u beskraju.

Ispraćaj legende u rojenu valu

ZANIMLJIVOSTI

1. Dobio je ime po Oliveru Twistu.
2. Snimio je preko 40 albuma i 600 pjesama, od toga ih je oko 200 napisao Zdenko Runjić.
3. Pjesma *Galeb i ja* nema refrena.
4. Na dan ispraćaja s Rive, oglasilo se zvono na zvoniku sv. Duje koje se rijetko oglašava.

MATURANTI 2021/2022

1.B ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA DENI TUDOR, PROF.

**MARKO LEO
BEZMALINOVIĆ**

Nerežišća, o. Brač
Turističko-ugostiteljska škola
kuhar

Moto: Bit će bolje.
Za 10 godina: Doma.

* Nogomet

* Tehnička sekcija

ZORAN KUŠČEVIĆ

Nerežišća, o. Brač
Obrtna tehnička škola
elektroinstalater

Moto: Pamet me je lovila,

ali ja sam bio brži. :)

Za 10 godina: U Nerežišćima.

VITO TURIĆ

Makarska
Obrtna tehnička škola
stolar

Moto: Nikad ne odbijaj.

Za 10 godina: Na Marsu.

+++
"ŽIVIM U
SASVIM MALOJ
KUĆICI, ALI
NJEZINI
PROZORI
GLEDAJU NA
VRLO VELIKI
SVIJET."

Konfucije

++

++

2. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ BORIS BOLANČA, PROF.

+++
"JEDNOG DANA
PROBUDIT
ĆEŠ SE I VIŠE
NEĆE BITI VREMENA
DA URADIŠ STVARI
KOJE SI ODUVIJEK
ŽELIO URADITI.
URADI IH SADI!"

Paulo Coelho

++

++

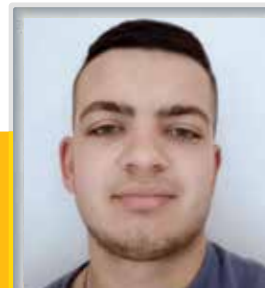

RINO ETEROVIĆ

Pučišća, o. Brač
Zdravstvena škola
medicinski tehničar opće njege

Moto: Lakše je leć', nego učinit.

Za 10 godina: Na Braču u
ambulantni.

TONI MASLOV

Katuni, Šestanovac
Obrtna tehnička škola
elektroinstalater

Moto: Život nije imati dobre karte,
već dobro odigrati čak i kada su one loše.

Za 10 godina: Bez napora vršim
ispitivanje napona.

* Badminton, folklor, košarka i šah.

3. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA TEA ORA, PROF.

+++
+++

„BOLJE JE
ZAKAZATI U
ORIGINALNOSTI
NEGO USPJETI
U OPONAŠANJU.“

Herman Melville

++
++

**VICKO ETEROVIĆ
MAMAJE**

Pučića, o. Brač
Srednja tehnička prometna škola
vozač motornog vozila
Moto: Tudi čovjek nikad neće znati
što to veže dalmatinske ljude (1950).
Za 10 godina: Vozim bar jednu
tonu u kamionu.

IVAN MARKOVIĆ

Stari Grad, o. Hvar
Zdravstvena škola
fizioterapeutski tehničar
Moto: Opusti se i uživaj.
Za 10 godina: U Zagrebu.
* Nogomet i tehnička sekcija

ANTE PETKOVIĆ

Postira, o. Brač
Obrtna tehnička škola
stolar
Moto: I'll be back.
Za 10 godina: U svojoj radioni
kao stolar praveći namještaj.

4. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ SENAD ČAPLJA, DIPL. ING.

FILIP BLAŽEVIĆ

Maovice, Vrljika
Elektrotehnička škola
elektrotehničar
Moto: Čovječe, pazi da ne ideš
malen ispod zvijezda!
Za 10 godina: Kao direktor neke
male tvrtke.
* Tehnička sekcija

GIANNI GALINOVIĆ

Pučića, o. Brač
Obrtna tehnička škola
tehničar za vozila i vozna sredstva
Moto: Pomalo.
Za 10 godina: Daleko.
* Tehnička sekcija

MATEJ JELAŠ

Makarska
Zdravstvena škola
farmaceutski tehničar
Moto: U životu je bitno samo
jedno. To su dvije stvari: red,
rad i disciplina.
Za 10 godina: Gdje god budem htio.
* Košarka

JURE JERČIĆ

Pražnica, o. Brač
III. gimnazija
Prirodoslovno-matematička
gimnazija
Moto: Sila masi daje ubrzanje.
Za 10 godina: U fizici.

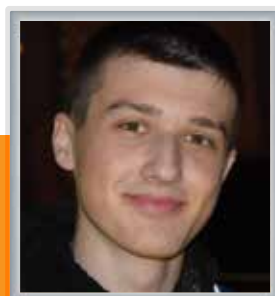
**MARKO DALILA
MIŠ**

Knin
Zdravstvena škola
medicinski tehničar opće njege
Moto: Pripremi se za najgore,
nadaš se najboljem.
Za 10 godina: U drugoj državi.

MARIN RADOJKOVIĆ

Promajna, Baška Voda
Elektrotehnička škola
tehničar za računalstvo
Moto: Učini pravu stvar.
Za 10 godina: U 28-oj.

ANTONIO ŠULENTA

Dražnice, Podgora
III. gimnazija
Prirodoslovno-matematička
gimnazija
Moto: Nije pipn'o kupus.
Za 10 godina: Slavim 10. Hajdukov
naslov prvaka za redom.

TONI ZELIĆ

Makarska
Prirodoslovna škola
ekološki tehničar
Moto: When writing the story of
your life, don't let anyone else hold
the pen.
Za 10 godina: U Kanadi.

5. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ IVAN SMOLJIĆ, DIPL. UČ.

JOSIP DRAGOJEVIĆ

Vela Luka
Pomorska škola
ribarsko-nautiluski tehničar
Moto: Impossible is nothing.
Za 10 godina: Sretan sa svojom obitelji.

KARLO ETEROVIĆ SORIĆ

Baška Voda
Elektrotehnička škola
tehničar za računalstvo
Moto: Uživajte u životu mora uključivati spremnost na rizik.
Za 10 godina: Vidim se u svojoj struci bogat.

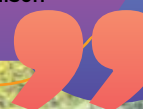

+++
+++

"NISAM ZAKAZAO,
UPRAVO SAM PRONAŠAO
10 000 NAČINA KOJI
NEĆE USPJETI."

Thomas A. Edison

++
++

STIPE MAREVIĆ

Metković
Škola likovnih umjetnosti
grafički dizajner
Moto: No pain, no gain.
Za 10 godina: Kao profesor u Umjetničkoj.
* Sekcija ručnog stvaralaštva

KARLO SENTA

Metković
Škola likovnih umjetnosti
industrijski dizajner
Moto: Sve se događa s razlogom.
Za 10 godina: Radit ću kao arhitekt te se okušati u snimanju filmova.
* Glasbena sekcija, folklor i sekcija ručnog stvaralaštva

DAVID NIKOLLA

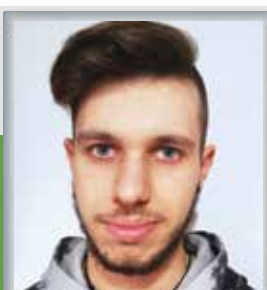
Vela Luka
Pomorska škola
tehničar za brodogradarstvo
Moto: Non ti curar di lor, ma guarda e passa.
Za 10 godina: Ne znam gdje će me život odnijeti.

ANTE JOSIPOVIĆ

Sutivan, a. Brač
Elektrotehnička škola
elektrotehničar
Moto: Ne radi se o tome koliko snažno udaraš, nego koliko jak udarac može primiti i nastaviti dalje.
Za 10 godina: Za kompjuterom.
* Nogomet i stolni tenis

6.A ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA JELENA VORONCOV ETEROVIĆ, PROF.

TONČI PETRIĆ

Sutivan, a. Hvar
Elektrotehnička škola
tehničar za elektroniku
Moto: Jedan je život, zato ustani iz postelje jer već je podne.
Za 10 godina: Bilo gdje, samo da je zabavno i u društvu.
* Šah, stolni tenis i košarka

DUŠAN TONI UGRIN

Sinj
III. gimnazija
Prirodoslovno-matematička gimnazija
Moto: Pametni umovi misle analitički.
Za 10 godina: Negdje gdje je malo hladnije (ali ne puno).
* Novinarska sekcija

JURICA LUKŠIĆ

Sutivan, a. Brač
Zdravstvena škola
zdravstveno-laboratorijski tehničar
Moto: Amor omnia vincit.
Za 10 godina: U svom laboratoriju.
* Dramsko-recitatorska sekcija

MARIN PANDOL

Bruzje, a. Hvar
Obrtna tehnička škola
instalater grijanja i klimatizacije
Moto: Ne sudite da ne budete suđeni.
Za 10 godina: Provi posol, a u slobodno vrime poje i kaić.
* Nogomet

Nekoć bilo, sad se spominjalo

U prošlost nas vratio: **odgajatelj Josip Vranković**

Jutro je. Iza sna k'o da sam već prije čuja zvon starih crkvenih zvona, al' sad' znan da u javi čujen materin glas kako me žustro, a opet nježno budi. Otac je već zoron izaša' iz kuće. Radi da bi priranija *nonu*, mater i nas četvero *dice*. Nekad imamo malo više, nekad nam je jedva dovoljno, al' san sritan. Volin šta *jeman* veliku *familiju*. Prijatelj iz ulice je jedinac, otac mu *navigaje*. Gre priko oceana, iz dalekog svita dođe s puno *novitadi* i donese mu puno *lipih ćikolati* koje mi još nismo ni vidili, a kamoli okusili. Bude mi drago kad mu se obraduje, al' isto me muči to šta je puno vrimenta sam i često tužan. Dok ja razmišljan o prijateju, čujen mater kako me sad već ljuto doziva da dođen na marendu.

Čeka me *čikara* bile kave s udrobljenim komadima kruva. Braća side kraj mene, koji put *zagrintamo*, a nekad se i *pokaramo*. Najstariji san pa volin da me se sluša, al' ne trpin nepravde; ne želin da se tučemo nego

Pjaca je naša

da budemo u *dobre*. Vrime je za poč' u *skulu*, nosin jednu olovku, napola istrošenu, i teku u koju pišen sve predmete. *Borša* je spremna, ne *piza* puno, lagana je. Moran pazit' na urednost i krasopis; *profešur* nas zna pokudit' ako teka dobije „uši“. I nisan se ni okrenija, a već smo došli u *skulu*; gre matematika, prirodoslovje, domaćinstvo i najdraže mi zvono u danu – veliki odmor. Malo 'ko ima *marendu*, samo sinovi obrtnika – 'očeš zlatara, klesara ili *maranguna*. Imamo i *doturovu* dicu u *skuli*, oni uvijek imaju boje od nas. Mislin da bi' i ja moga' postat' *dotur*, ali mi *libri* nisu previše dragi.

Školski dan primaka' se kraju, vrime je za *obid*. *Barba Špiro* ulovija je *bokun* ribe na *tunju*, onako s kraja, pa je donija i nama. Nas sedam na pet riba. Nisu baš velike, al' ne briga nas to puno. Mati stavlja najprije *noni* u *pjat*, pa tek onda nama čisti. Nisan dugo sidija za stolon, vajalo je uvatit malo sunca za igru.

Poša' san s prijateljima u dvor *bacit* na *balun*, dok su djevojke zauzele drugi dio naše *kale* i zaigrale na *laštik*. Nisu nan to bile jedine igre, često smo provodili vrime igrajuć' na *franje* ili vozeć' *karić*. Stariji bi se *jidili* na nas kad bi' narušili tišinu svojon grajon i tutnjavon naših jurilica.

S *kampanela* tuče peta *bota*. Nas četvorica smo se dogovorili ić' na fontane, jer *teplo* je *vrime*. Tamo je uvijek puno *svita*. Više *puti* bi mi *pape* *besidija* o tome kako je kraj fontane upozna' *mater*. Kad se dan približi kraju, tu se zasniva mandolina, a čuje se i *pisma* naših

Ljetni gušti na moru

judi, a *capella*. Nakon više *uri* igre i jurcanja, vraćan se doma. Triba pomoć' braći sa zadaćon i napisat' svoju.

Mater provjerava kako smo naučili. Otac stiže sa *žurnade* pa svi zajedno večerajemo. Ovaj put su to jaja u *sorbulu* s malo *verdure*. Za stolon prepričavamo dnevna zbivanja, u *mistu* je uvijek živo i nikad ni' dosadno. Ovi put na tapetu je gracki *škovacin* koji obilazi našu ulicu i na kojeg se *susidi* žale. Naša buka i tisuće pitanja znak su materi da je došlo naše vrime za spavanje. *Gremo* jedno po jedno na *lavandin*, jer *prin* odlaska u *postegu* higijena je obavezan *dil*. Svi smo u istoj sobi, provjeravan jesu li braća zaspala, kad oni pozaspu, pomolin se i slatko usnen. Sutra je novi dan ispunjen školskin obavezama i igron.

Bilo je tu još *lipih* stvari koje nisu spomenute u ovom tekstu, ali su obilježile jednu epohu koja je danas potpuno drugačija, a nekima i nezamisliva...

Igra na Prokurativama

6.B ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ GORAN SAMARDŽIĆ, PROF.

PJER BARBIĆ

Pitve, o. Hvar
Obrtna tehnička škola
elektroinstalater

Moto: Pripremi se za najgore, nadaj se najboljem.
Za 10 godina: Nadam se da ću naći posao koji volim raditi, a ne koji moram raditi.

LEON HULJIĆ

Jelsa, o. Hvar
Obrtna tehnička škola
automehaničar

Moto: U zdravom tijelu zdrav duh.
Za 10 godina: Vidim se kao uspješni mehaničar i strojar s obitelji.
* Nogomet i robotika

“

“NEKI SMATRAJU DA USTRAJNOST JAČA ČOVJEKA, NO, KATKAD JE TO POPUŠTANJE.”

Sylvia Robinson

”

“NAJČEŠĆI NAČIN NA KOJI SE LJUDI ODRIČU MOĆI JE MISLEĆI DA JE NEMAJU.”

Alice Walker

MARIO KARUZA

Vis
Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku
tehničar za mehatroniku

Moto: Tko drugom jamu kopa, sam u nju upadne.
Za 10 godina: Na Visu u svojoj kući.
* Košarka

BORNA MATULIĆ

Pastina, o. Brač
II. gimnazija
Jezična gimnazija

Moto: Dobar san za bolji dan.
Za 10 godina: Sam, ranjen, ali još uvijek na nogama.

DINO ŠIMIČIĆ

Jagodna, o. Hvar
Obrtna tehnička škola
vodoinstalater

Moto: Henjueke.
Za 10 godina: Šef firme Dino d.o.o.
* Nogomet i robotika

7. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ IVICA ŠKORIĆ, MAG. CIN.

ŠIME BARBIR

Stablina, Ploče
Pomorska škola
pomorski nautičar

Moto: I ako biraš između dva zla, izaberi dobro.
Za 10 godina: Na zelenom travnjaku.
* Nogomet, fitness i workout

GABRIEL MILUNOVIĆ

Makarska
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju
web dizajner

Moto: Ne, Gabriele, tvoj životni moto ne može biti: „Jg diff“!
Za 10 godina: Dizajnirat ću u udobnoj fotelji.

TONI KUČIJA

o. Vrnik, Korčula
Srednja tehnička prometna škola
vozač motornog vozila

Moto: Svoje čuvaj, tuđe ne diraj.
Za 10 godina: Na otoku sreće.
* Fitness i workout

MARIO VIDOVIĆ

Hvar
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju
grafički dizajner

Moto: Što je manje rutine, to je više života.
Za 10 godina: U grafičkoj industriji

DUJE ČUBRE

Jelsa, o. Hvar
Obrtna tehnička škola
vodoinstalatser

Moto: Izbjegavam negativne ljude.
Za 10 godina: U Hvarskom
vodovodu.

PATRIK MARIĆ

Orebić
Zdravstvena škola
zdravstveno-laboratorijski tehničar
Moto: Ne možeš promijeniti vjetar.
Možeš samo drugačije postaviti jedra.
Za 10 godina: Kao vlasnik nekog
restorana.
* Košarka

PATRICK MRAZ

Tučepi
III. gimnazija
Prirodoslovno-matematička gimnazija
Moto: Samo izdrži.
Za 10 godina: Kao
predsjednik Republike Hrvatske.
* Fitness i novinarska sekcija

JOSIP VRLJIČAK

Imotski
Graditeljsko-geodetska
tehnička škola
građevinski tehničar
Moto: Ono što te ne ubije, ojača te.
Za 10 godina: Vidim se u sretnoj
obitelji.

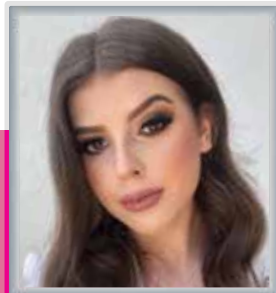
VLADO BJELIŠ

Ploče
Škola za dizajn, grafiku
i održivu gradnju
grafički tehničar pripreme
Moto: Rad i ljubav su
temelji naše ljudskosti.
Za 10 godina: Full stack designer.

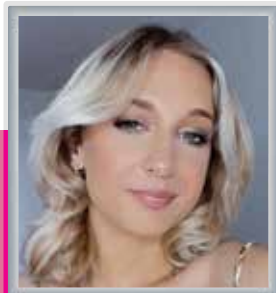
FRANO RADOVANOVIĆ

Žrnovo, Korčula
Škola likovnih umjetnosti
industrijski dizajner
Moto: Pomalo.
Za 10 godina: Ne gledam.
* Folklor i košarka

JELENA BARBIĆ

Proložac Donji
Zdravstvena škola
farmaceutska tehničarka
Moto: Whatever you are,
be a good one.
Za 10 godina: Bijela kuta
farmaceuta.

KATARINA DŽAJKIĆ

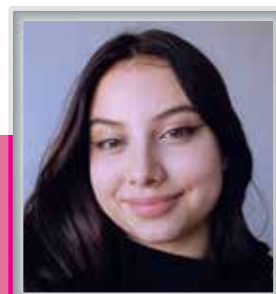
Čapljina, BiH
Graditeljsko-geodetska tehnička
škola
arhitektonska tehničarka
Moto: Najveći hendikep je
negativan stav.
Za 10 godina: Vidim se kao uspješna
žena u sretnom braku s dvoje djece.

8.A ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA ŽELJANA PUIZINA, PROF.

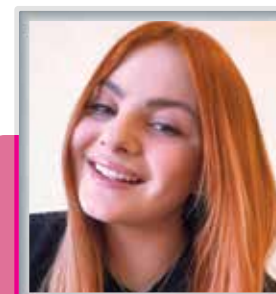
ANA-MARIA SLAVIĆ

Kijevo
Zdravstvena škola
fizioterapeutska tehničarka
Moto: Ja ne mogu drugo nego
da ga volim.
Za 10 godina: Na Poljudu.
* Folklor i sekcija ručnog stvaralaštva

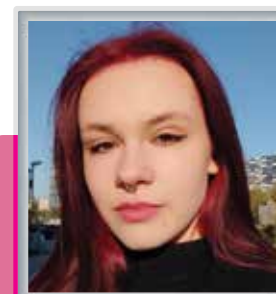
LEONARDA SLIŠKOVIĆ

Metković
Zdravstvena škola
farmaceutska tehničarka
Moto: We'll see!
Za 10 godina: Di me život odnese...
* Sekcija ručnog stvaralaštva

EMANUELA STANKOVIĆ

Slano
Obrtnička škola
frizerka
Moto: Da bi nešto dobio,
nešto moraš i izgubiti.
Za 10 godina: U vlastitom salonu.

WANDA VIGNA

Žrnovo, o. Korčula
III. gimnazija
Prirodoslovno-matematička
gimnazija
Moto: Treat people with kindness.
Za 10 godina: Izgubljena u Italiji.

9.A ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA SILVIJA KATAVIĆ, PROF.

+++
+++

"ŽIVIŠ SAMO
JEDNOM, ALI
AKO TO ČINIŠ
KAKO TREBA,
DOVOLJNO JE
I JEDNOM."

Mae West

++
++

HELENA DELAŠ

Zelovo, Sinj
Zdravstvena škola
dentalna tehničarka

Moto: Ne gledaj u zid predrasuda
i cijeli svijet je tvoj.
Za 10 godina: U vlastitoj
stomatološkoj ordinaciji.

* Robotika, dramsko-recitatorska
i kreativna sekcija

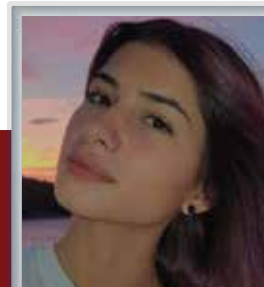

MARIJA ŠIMLEŠA

Bajagić, Sinj
Zdravstvena škola

medicinska sestra opće njege
Moto: Šaka suza, vrića smija,
ča je život vengo fantazija.
Za 10 godina: U ogledalu.

* Ples, badminton, odbojka,
nogomet i workout

IVANA VUKUŠIĆ

Povlja, o. Brač
Zdravstvena škola
dentalna tehničarka

Moto: Život je nekad siv, nekad žut.
Za 10 godina: Još uvijek ne znam,
ali veselim se otkriti gdje će me
život odvesti.

* Fotografška sekcija

9.B ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA BRANKA TODORIĆ, PROF.

**ANAMARIJA
KARABATIĆ**

Rogoznica
Škola za dizajn,
grafiku i održivu gradnju
web dizajnerica
Moto: Slow down.
Za 10 godina: Na Chase Atlantic
koncertu.
* Badminton

ANTEA RAKO

Zagvozd
III. gimnazija
Prirodoslovno-matematička gimnazija
Moto: Budi pametan. Pravi se glup.
Za 10 godina: U gužvi.
* Badminton, stolni tenis,
odbojka, nogomet, novinarska i
kreativna sekcija

ANA LOVRIĆ

Lovreć
Prirodoslovna škola
Prirodoslovna gimnazija
Moto: Tko se sitnicama raduje,
u uvijek ima razloga za sreću.
Za 10 godina: U sedmom nebu.
* Fotografška sekcija

LEA MARŠIĆ

Imotski
III. gimnazija
Prirodoslovna gimnazija
Moto: Prvo spavaj, kasnije planiraj.
Za 10 godina: U dvorani.

MIA ČOTIĆ

Ploče
Zdravstvena škola
medicinska sestra opće njege
Moto: Najgore ti se sekirat.
Za 10 godina: Fokusiram se na
sadašnjost.

LUCIJA ŠALINOVIĆ

Dušina, Vrgorac
Škola za dizajn,
grafiku i održivu gradnju
medijska tehničarka
Moto: Autentično, iskreno, s ljubavlju
i dobrotom budi svjetlo. Luceat lux
vestra.
Za 10 godina: I dalje u svom svijetu.
It's good up there.
* Dramsko-recitatorska i
novinarska sekcija

+++
+++

"PRAVO
ISTRAŽIVAČKO
PUTOVANJE NE
SASTOJI SE OD
TRAŽENJA NOVIH
KRAJOLIKA, NEGO U
GLEDANJU DRUGIM
OČIMA"

Marcel Proust

++
++

Vježbanje na cardio programu

Početkom školske godine naš Dom nam je ponudio još jednu u nizu sekcija slobodnih aktivnosti. Ni manje ni više, riječ je o fitness-workout sekciji. Voditelji su odgajatelj Ivica Škorić i odgajateljica Deni Tudor, a sam prostor se nalazi na sjevernoj strani Doma, niz nizbrdicu pa lijevo. Tu je ulaz u svijet znoja i muke, no spremni smo na napor i ustrajni u postizanju željenih rezultata.

Vježbamo četiri puta u tjednu. Nismo još opremljeni u potpunosti, ali ono najbitnije imamo: traku za trčanje, veslački ergometar, zračni bicikl, vreću za boks, bučice i sve što funkcionalni trening zahtijeva. U fitness-workout sekciju uključen je znatan broj učenika, no interes raste iz dana u dan. Dok svaki učenik ima svoj cilj, cilj naših voditelja je jedan: naučiti učenike ispravnom načinu izvođenja vježbi i pravilnim prehrambenim navikama. Odgajatelji nam napominju da provodeći zajedničke treninge upoznajemo i ostale stanare doma.

Planiramo nabaviti dodatne trenažne rekvizite kojima bi ovu sekciju učinili još zanimljivijom i ponuditi učenicima dodatne termine za trening. Pohvala svim našim učenicima koji su shvatili poantu vježbanja te neprestano rade na sebi. Postoji šaljiva, ali istinita izreka: *Nemojte zaboraviti da opravdanje sagorijeva nula kalorija po satu.* Članovi ove sekcije to znaju i zato će zasigurno spremni dočekati ljeto. :)

Prilog pripremile: **Marija Petrušić** i **Josipa Jurić**

Uvod u trenažni proces

Radimo na jačanju muskulature

Ian Anić: ŽIVOT NA DASCI!

Ovogodišnji intervju posvetili smo našem učeniku Ianu Aniću čije su najveće ljubavi more i jedrenje na dasci. Zašto je to zavolio, otkad se time bavi, i još pokoju zlatnu „sitnicu“ saznajte u nastavku.

1. Iane, dobro nam došao! Kako si?

Premda je južina, super sam! Ma, zapravo, svaki vjetar je dobar.

2. Odakle dolaziš?

Dolazim iz predivnog Bola na Braču, iz mjesta s najljepšom plažom u Hrvatskoj pa i šire.

3. Koju školu si upisao i zašto?

Upisao sam *Tehničku školu za strojarstvo i mehatroniku*. To je spoj mehanike, računalstva i robotike. Volim taj smjer jer učimo i razvijamo mnoge nove tehnologije.

4. Pretpostavljamo da si odabrao Split kako bi se mogao posvetiti i sportu koji voliš.

Da, upravo tako. Split ima puno bolje uvjete za treniranje. Pogotovo kad je u pitanju sport kojim se ja bavim.

5. Možeš li nas malo bolje upoznati sa svojim sportom?

Hmmm, odakle da krenem? To je ekstreman sport u kojem uz pomoć vjetera leteći iznad površine mora dostižemo velike brzine. Naravno, riječ je o vrlo zahtjevnom sportu u kojem je najbitnija stvar održati ravnotežu na dasci. Da bismo došli do toga, potrebno je mnogo neuspjelih pokušaja. Na kraju se taj trud isplati jer je osjećaj leta nad morem zaista poseban.

Iz plavila u sivilo

6. Kada si se počeo baviti jedrenjem na dasci?

Otac me je počeo podučavati već od malih nogu. Imao sam samo četiri godine. Nećete vjerovati, prije sam naučio jedriti nego plivati.

7. Koliko često treniraš?

Svakodnevno na moru i tri puta tjedno u teretani. Dakle, nema dana bez treninga. Nekad zna biti naporno, ali to je ključ uspjeha.

Mi smo jači kad su tu navijači

8. Kako vremenski uvjeti utječu na treniranje?

Nije bitna temperatura mora ni zraka. Najbitnije je da ima *vitra*. Za vrijeme maestra je najugodnije. To je stabilan vjetar koji puše za vrijeme toplih i sunčanih dana.

9. Sudjeluješ li na natjecanjima?

Naravno! Čemu toliki trud ako ga neću nigdje pokazati?! Sudjelovao sam četiri puta na *Državnom prvenstvu Hrvatske* te osvojio tri zlata i jedno srebro. Nastupao sam i na prvenstvima Europe i svijeta. *Europsko prvenstvo* u olimpijskoj klasi IQ Foil Youth&Junior održalo se na Bolu i tu sam osvojio zlatnu medalju. Sve nagrade su mi drage, ali mi je srcu najmilije europsko zlato koje sam zapravo osvojio ispred kuće.

10. Čestitamo ti na osvojenim nagradama. Što ti je sljedeće u planu?

Planiram aktivno nastaviti s treninzima i sljedeće godine opet otići na *Svjetsko i Europsko prvenstvo*. Najveći cilj mi je boriti se na *Olimpijskim igrama* jednog dana.

11. U Splitu si više od pola godine, kako se snalaziš?

U početku je bilo najteže, ali snalažljiv sam ja, ne brinite. Upravo u Splitu ostvario sam mnoga prijateljstva. To je grad koji nudi zaista mnogo mogućnosti za rad i stvaranje.

12. Kako ti je boraviti u Domu?

Sviđa mi se to što nikad nisam sam, tu je uvijek ekipa. Učenički dom je najbolje mjesto gdje se uči živjeti s drugima i drugačijima. Osim toga, ako nešto zapne sa školom, u društvu se uvijek može pronaći *Joker* zovi.

Trenuci opuštanja pred natjecanje

Europski prvak u olimpijskoj klasi IQ Foil Youth&Junior

13. Ti već imaš neke obiteljske poveznice s našim Domom, možeš li nam reći nešto više o tome?

U ovom su domu prije mene stanovali i moj otac i moj *dida*. Dakle, nastavio sam obiteljsku tradiciju, a tko zna možda će nas biti i još...

14. Je li to imalo utjecaj na tvoju odluku dolaska u Dom?

Naravno, *sićan* se didovih priča kako je bio prva generacija u našem Domu. Tada je to bila velika novost u Splitu. Također mi je i otac pričao kako mu je vrijeme provedeno u učeničkom domu bilo najljepši period u životu.

15. Što je tebi najbolje u Domu?

Pogled s prvog kata je malo lošiji, al' zato su laganje top! Šalu na stranu, Dom je prepun zanimljivosti, stvarno nikad nije dosadno.

16. I, za kraj, tvoja poruka čitateljima *Beside* glasi...

Bavite se sportom i nikad ne odustajte od svojih snova. Uvijek će se pojaviti malo *vitra* da vas pogura u željenom smjeru.

Intervju provele: **Marija Petrušić i Josipa Jurić**

Prijetavanje na moru

Stižem i jaaaaa!

Kad si prvi i kamera te voli

Ivan Anić: UFF, KAD SE SJETIM...

Kad sam te davne 1970. godine došao u Učenički dom Split, nisam mogao ni zamisliti da će u toj ustanovi boraviti i moj sin, a sada i dragi unuk Ian. Uselio sam u rujnu 1970. godine. Dom još nije bio u potpunosti završen, nego smo se još pola školske godine hranili u baraci koja je bila na mjestu gdje se sada nalazi Graditeljsko-geodetska tehnička škola. U njemu sam boravio do 1974. godine.

Prilikom useljavanja primani smo po abecedi, tako da sam ja dobio sobu broj 1, krevet broj 1 i blok za restoran također broj 1. Disciplina je u to vrijeme bila kao u američkih marinaca. Kreveti su trebali biti tako zategnuti da se muha mogla porezati na rub plahte. Nasuprot moje sobe bila je učionica. Imali smo svakodnevnu obvezu učenja u prisutnosti odgajatelja.

Pohađao sam tadašnju Strojarsko-tehničku školu, a odgajatelj je povremeno dolazio u školu kontrolirati kakvo je stanje ocjena i vladanja. Rijetko je i moja draga majka dolazila u školu jer je znala da nema problema s mojim ocjenama. Došla bi jedino kada je išla na pregled kod liječnika, jer je bila narušenog zdravlja. O, Bože moj, kako bih joj se obradovao kad bih ju vidio kako dolazi u školu... Budući da je moj otac pred Božić dolazio iz Njemačke, navratio bi u školu vidjeti moje ocjene. Jednom kad je vidio da ne gubim vrijeme po Splitu, nego da se družim s knjigom, za dar mi je kupio fotoaparat marke Smena 8, zahvaljujući kojemu sam sudjelovao u fotografskoj sekciji. Kad danas promislim koje je značajke imao taj aparat, čudim se da se tom napravom mogla napraviti ikakva fotografija. Međutim, ja sam bio sretniji zbog tog dara nego da u današnje vrijeme darujete nekom školarcu najskuplji mobitel s

Fotografija Ivana Anića iz mladih dana

najsuvremenijim kamerama. Napomenuo sam da je moj otac najprije došao vidjeti moje ocjene pa promislim kako roditelji mog unuka Iana u svakom trenutku mogu putem interneta pratiti njegove ocjene.

Nedjeljom smo u restoranu održavali plesove, gdje su dolazile učenice iz Zdravstvene škole. Glazbenu sekciju vodio je sada pokojni odgajatelj Teo Trumbić, koji se ozbiljno bavio glazbom te je kasnijih godina nastupao na Splitskom festivalu. Odgajatelju Trumbiću osobno sam pomagao organizirati plesne susrete u Domu, ujedno sam bio i blagajnik glazbene sekcije. Nakon svakodnevnog učenja kroz cijeli tjedan te strogog nadzora, željno smo iščekivali opuštanje uz glazbu i ples. Davno je to bilo, ali bili su to nezaboravni dani kojih se i dan danas rado prisjetim. Nikada nisam zažalio da sam bio jedan od onih koji su boravili u ovome Domu i stasali u osposobljene i odgovorne ljude.

Sezonski posao iz gušta

ZAŠTO SU MEĐULJUDSKI ODNOSI VAŽNI?

Članak pripremio: **Patrick Mraz**

Međuljudski odnosi definitivno su jedna od najsloženijih i najdinamičnijih struktura. Od malih nogu učimo ih graditi. Na sposobnost njihova stvaranja utječu odgoj i mjesto koje osoba zauzima u društvu pa kada počnemo razmišljati o tome tko smo, bit našeg postojanja možemo odrediti uglavnom uz njihovu pomoć. Svaki put kad smo uključeni u međuljudske odnose, imamo priliku predstaviti vlastitu osobnost i shvatiti tko smo, a razumijevanje njihovih "kvaliteta" važno je u svim fazama života. Zapravo, međuljudski odnos nužan je uvjet za postojanje od prvog dana života pa sve do smrti.

Nitko neće osporiti činjenicu da stalno komuniciramo s drugim ljudima. Međutim, rijetko se pitamo koja je svrha međuljudskih odnosa. Govoreći o toj temi, obično želimo reći da to podrazumijeva način na koji se drugi ljudi odnose jedni prema drugima. Riječ je o odnosima koji se obično razlikuju po vrsti i kvaliteti. No, neovisno o tome govorimo li o prijateljskim, ljubavnim ili profesionalnim odnosima, bilo koja vrsta međuljudske komunikacije igra ključnu ulogu u našim životima. Što god činimo sada i što god osjećamo,

izravan je rezultat interakcije s ljudima u našem životu. Također, treba napomenuti da se dinamika razvoja suvremenog društva može definirati međupovezanošću i međuovisnošću. Nečija dobrobit i mogućnost osobnog rasta ovise, prije svega, o kvaliteti međuljudskih odnosa u koje je čovjek uključen i koje je sposoban „izgraditi“. Nije slučajno da je zadovoljstvo ovim odnosima, uz zadovoljstvo položajem u njima, vjerojatno najvažniji kriterij socijalne prilagodbe.

Stoga, jaki odnosi s prijateljima, rođacima ili kolegama u određenoj skupini pomažu poboljšanju ne samo psihičkog, nego i fizičkog zdravlja. Ovako veliki značaj međuljudskih odnosa za svaku pojedinu osobu temelji se na činjenici da su snažni kontakti s drugim pojedincima način zadovoljenja temeljne potrebe osobe. Prije svega, osobni odnosi pridonose samoidentitetu i vlastitoj vrijednosti. Drugo, radi se o potrebi za pripadanjem različitim skupinama i zajednicama. Također, međuljudski odnosi zadovoljavaju potrebu za ljubavlju i privrženosti. Konačno, vjeruje se da daju životni smisao i osjećaj individualnosti. Svaki odnos zahtijeva beskrajno učenje i doprinos. Međutim,

rezultat se nedvojbeno isplati. Da bismo razumjeli važnost međuljudskih odnosa, ključno je, također, ispitati ulogu društvene podrške u životu. Zapravo, ona ljudima predstavlja nužnost u smislu međusobnog razumijevanja pomoći i ujedinjenja. Svi ljudi ovise o socijalnoj podršci. One osobe koje su sposobne izgraditi jake međuljudske odnose doživljavaju stalnu društvenu podršku i, kao rezultat, osjećaju se sretnije i zadovoljnije svojim životom. Čim se suočimo s nekim problemima i osjećamo uznemirenost ili tjeskobu, moramo svoje osjećaje podijeliti s obitelji, prijateljima ili voljenima. Spomenuti odnos jedino je učinkovito oružje protiv izolacije. Zbog brzog razvoja digitalnih tehnologija pojavili su se brojni problemi vezani uz ove odnose. Mediji i razni uređaji uvelike su promijenili način na koji pristupamo odnosima i razvijamo društvene odnose. Unatoč mogućnosti neograničene komunikacije na društvenim mrežama, mnogi se pojedinci još uvijek osjećaju usamljeno. Razlog tome je promjena prioriteta, karakteristika i životnih načela. Provodeći puno vremena na društvenim mrežama, ljudi mogu ostvariti kontakt s pojedincima iz različitih dijelova svijeta. Prednost društvenih medija jest u činjenici da različite mreže pomažu u jačanju zajednice ljudi zainteresiranih za istu stvar. Bez sumnje, ovo doprinosi izgradnji globalne zajednice. No, problem je što ljudi više vole razgovor na društvenim mrežama nego komunikaciju uživo. Dakle, društvene mreže poboljšavaju međuljudske odnose, ali ih i dovode u opasnost.

Nemoguće je ići naprijed i otkriti svoj identitet bez međuljudskih odnosa. Čvrsti odnosi s drugim ljudima najučinkovitiji su način da živite smislen život. Dakle, samo jedna stvar koja je bitna u našim životima su kvalitetni međuljudski odnosi. S obzirom na to da je u suvremenom svijetu sve izgrađeno na komunikaciji među društvenim bićima, razumijevanje osnovnih principa izgradnje kvalitetnih međuljudskih odnosa

vjerojatno je najučinkovitiji način rješavanja problema cijelog svijeta. Ukratko, međuljudski odnosi imaju značajnu ulogu u životu svakog pojedinca i na njima treba raditi svaki dan kako bismo ih ojačali.

PREDNOSTI POZITIVNE DRUŠTVENE INTERAKCIJE UČENIKA U DOMU

- **Smanjena vjerojatnost ispisivanja iz škole.** Učenici koji se iznenada nađu odvojeni od kuće i kućnog okruženja prirodno pokušavaju pronaći svoju nišu među kolegama u domu i školi. Učenici moraju razviti osjećaj zajedništva kako bi se mogli nositi s novim okruženjem i uspjeti u obrazovanju. Društvena interakcija u domu nositelj je koji pomaže u izgradnji takvih odnosa.
- **Poboljšanje rezultata obrazovanja.** Domovi mogu funkcionirati kao produžetak učioničkog okruženja, omogućujući učenicima nastavak učenja. Budući da učenje može biti društvena aktivnost, atmosfera koja promiče društvenu interakciju može igrati značajnu ulogu u poboljšanju mogućnosti učenja.
- **Razvijanje vrijednosti specifičnih za školovanje.** Učenici s jakim osjećajem zajedništva vjerojatnije će se integrirati u svoje domske zajednice. Štoviše, pozitivna ponašanja (npr. učenje) obično se razvijaju među učenicima koji žive zajedno i komuniciraju s učenicima koji već pokazuju ta pozitivna ponašanja.
- **Integracija u zajednicu.** Opsežna literatura sugerira da je učenje u raznolikoj zajednici važan čimbenik i za učenike i za tržište rada. Pružanje učeničkog smještaja u kojem učenici različitog podrijetla mogu lako komunicirati jedni s drugima može pomoći sveučilištima da bolje integriraju buduće studente u svoje okvire.
- **Stvaranje prijateljske i povoljne atmosfere.** Pozitivna socijalna interakcija pomaže učenicima u formiranju društvenih odnosa. Stalna i pozitivna socijalna interakcija vodi do dugoročnih odnosa među učenicima, koji djelomično utječu na budućnost učenika.

ČITAJMO DA NE OSTANEMO BEZ RIJEČI!

Što je uopće knjiga?

Knjiga je stara više od 7 000 godina, a kroz povijest se razvijala oblikom, ovisno o materijalu, načinu pisanja, statusu i važnosti. U vremenima kada ljudi nisu znali pisati ni čitati, prenosili su usmenom predajom svoje poruke i iskustva. No, koliko god usmena predaja bila učinkovita, nije bila ni približno dovoljna za očuvanje svekolikog ljudskog iskustva. Osim toga, pamćenje blijedi pa je mnogo toga zaboravljeno. Da bi se moglo pisati, trebalo je izumiti pismo, kao i materijal na kojem se piše.

“Koliko je samo ljudi započelo novu eru u svom životu pročitavši knjigu“

U Egiptu, kad su ljudi u

4. stoljeću postali kršćani, Rimljani su uništili njihove zabilješke napisane hijeroglifima smatrajući da je egipatsko pismo pogansko. Prve prave knjige pojavile su se na Istoku. Najstarije kineske knjige bile su sastavljene od bambusovih daščica, a kasnije su ih zamijenili svici od svile. Babilonci, Asirci i Perzijanci utiskivali su drvenim štapićem znakove u mekane glinene pločice koje su zatim sušili i pekli. Stari Egipćani pisali su po drvenim i kamenim pločama te na svicima papirusa. Srčiku papirusa rezali su na uske vrpce, tiještili ih, lijepili jedne uz druge i tako dobivali široke listove koje su spajali u dugačke svitke.

Stari Grci i Rimljani imali su drugačije knjige. Čuveni zakoni Grka Solona bili su urezani u drvene ploče, a rimski zakoni su bili uklesani u 12 kamenih ploča. Za pisanje u svakodnevnom životu, Grci i Rimljani služili su se drvenim pločicama koje su bile prevučene crnim voskom. Nekoliko takvih pločica povezivali su vrpcom ili metalnim prstenom u knjigu. Po vosku su grebli slova i znakove metalnom ili koštanom pisaljkom, *stilusom*, po čemu način pisanja danas nazivamo stilom. Knjigom danas nazivamo svaku tiskanu kolekciju papira, odnosno tiskanu publikaciju.

Prvi tiskarski stroj

Johannes Gutenberg smatra se prvim izumiteljem tiskarskog stroja. Na ideju izlivanja pojedinačnih slova od metala i sastavljanja redova i stranica od slova došao je 1440. godine. Konstruirao je drvenu prešu pomoću koje se dobivao otisak pritiskom ravne ploče preko lista papira. Služeći se ovom tehnikom 1455. godine objavio je prvu tiskanu Bibliju. Do njegova otkrića trebalo je oko tri godine da bi se dovršila jedna knjiga, dok je Gutenbergu toliko vremena trebalo za oko 180 primjeraka spomenute knjige.

**“Onaj tko ne čita,
postaje sve više nalik
onome tko ne zna
čitati”**

Zar je važno pisati rukom?

Polagano ali sigurno, zbog sve učestalijeg korištenja elektroničkih uređaja za zapisivanje i dopisivanje gubimo dobrobiti koje našem mozgu daje pisanje rukom. Ne tako davno spuštanje olovke na papir bilo je temeljno obilježje svakodnevnog života. Pisanje i vođenje dnevnika bile su uobičajene pojave, a ljudi su razmjenjivali rukom pisana pisma s prijateljima, voljenima i poslovnim suradnicima. Kaligrafija je umjetnost lijepog pisanja rukom uz pomoć pribora za pisanje.

Njezina važnost u povijesti

kulture ogromna je svuda gdje je prepisivanje imalo samo po sebi vrijednost. Civilizacijskim razvojem, a samim time i prelaskom na sve veću uporabu elektroničkih uređaja, zanemaruje se ručno pisanje te se sve više piše u digitalnom formatu.

Godina čitanja

Na prijedlog Ministarstva kulture i medija, Republika Hrvatska proglasila je 2021. Godinom čitanja. Riječ je o programu pokrenutom zbog poticanja na čitanje s obzirom na činjenicu da je postotak čitatelja u Hrvatskoj svake godine sve manji. Podatak da je većina čitatelja u Hrvatskoj u dobi do 25 godina vrlo je ohrabrujuć jer negira strah da mladi ne čitaju. U listopadu se održava *Mjesec hrvatske knjige* kojim se promiče čitanje kao jednu od temeljnih društvenih vrijednosti. Obilježava se u knjižnicama te raznim ustanovama diljem zemlje.

Put do knjige

Knjige u knjižnicama posuđuje 51 % čitatelja, a od prijatelja njih 8 %. Na kupnju se odlučuje njih 32 %, dok 9 % nabavlja knjige preko interneta. Posuđivanje i kupovina knjiga su u padu, a razlog tomu širenje je tehnologije i pojava elektroničkih knjiga. Putem elektroničkih medija, računala, pametnih telefona, tableta i e-čitača još uvijek se najviše čitaju dnevne novine i portali. Ipak, broj čitatelja e-knjiga iz godine u godinu sve je veći zbog njihove lake upotrebe i pristupačnosti. Posljedica ovoga su knjižnice i knjižare koje ostaju bez posla te se, nažalost, sve više gubi tradicionalna kultura i način čitanja.

Prilog pripremio: **Petar Josipović**

Mariachi u učeničkom domu

Medunarodni *Riječki karneval* koji se trebao održati krajem veljače je, zbog još uvijek prisutne epidemije koronavirusa, odgođen za lipanj. Naši učenici nisu dopustili da im nepovoljna epidemiološka situacija pokvari planove, ostali su motivirani i pokazali dobru volju i želju za sudjelovanjem u radionicama izrade karnevalske maske. Vrijedno su prionuli poslu oslikavanja tradicionalnih meksičkih kostima jer šesti zajednički nastup učeničkih domova na *Riječkom karnevalu*

ove će godine proći u znaku Mariachija i uz zvukove meksičke glazbe. Same radionice dio su projekta *Maškare*, pokrenutog pod imenom *Nevera* iz *Učeničkog doma Kvarnera* u kojem sudjeluje petnaest učeničkih domova iz Hrvatske, Slovenije, Sjeverne Makedonije i Mađarske, a koji je uključen u Erasmus program u okviru eTwinning platforme za međunarodnu suradnju.

Željana Puizina, prof.

(koordinatrica projekta u Učeničkom domu Split)

Dogovor za idejno rješenje

Oslikavanje u meksičkom stilu

Postupak izrade

Pri izradi kostima učenice i učenici koristili su rabljene plahte koje su iscrtavali u raznim oblicima. Potom su označena polja oslikavali akrilnim bojama pretvarajući ih u meksički poncho, jedan od najtradicionalnijih i najprepoznatljivijih odjevnih predmeta Meksika. Poncho prema tradiciji nose muškarci. Ovaj odjevni predmet specifičan je po otvoru u sredini kroz koji se provuče glava, dok na rubovima može imati različite šare, rese ili druge ukrase.

Tijekom dva mjeseca kontinuiranog rada održano je petnaest radionica na kojima je sudjelovalo trideset učenika i učenica, tako da su kostimi bili dovršeni već krajem veljače. Učenici će nastupom dočarati mariachi stil meksičkih glazbenih skupina koje uz različite glazbene instrumente izvode meksičku narodnu glazbu.

Za vrijeme drugog dijela zimskog odmora za učenike, djelatnici Doma nisu mogli odoljeti izazovu da isprobaju kostime i tako maštom nakratko utonu u svijet meksičke kulture. Kostimi su potom izloženi u domskom restoranu i s nestrpljenjem iščekuju ljetni nastup, baš kao i njihovi kreatori. Riječki karneval će se ove godine održati 18. lipnja.

Članak pripremila: **Novinarska sekcija**

Jedan od dizajna poncha

Izložba kostima u restoranu

Vamos a bailar mariachi

Bepo Poparić: **SPORTAŠ U SVIJETU MODE**

Ovom prilikom predstavljamo vam najpoznatijeg domskog manekena. Riječ je o Hvaraninu Bepu Popariću, učeniku 5. odgojne skupine koji pohađa 2. razred *Komercijalno-trgovačke škole*. Nedavno je otkrio svoj talent za manekenstvo, a svoje je umijeće već imao prilike pokazati u više photo-sessiona.

Prilog pripremile: **Josipa Jurić i Marija Petrušić**

Sve je započelo jednostavno i spontano – ljetnim kupanjem na moru gdje su ga zapazili poklonici manekenstva. Pitali su ga za suradnju, ponudivši mu fotografiranje za poznati španjolski časopis *Hercules Universal*. Pristao je i tako je započeo svoju karijeru. Nakon što je španjolski umjetnički fotograf Daniel Riera podijelio zadatke, fotografiranje je moglo početi. Okružen morskim kadrovima rodnog Hvara, Bepo je nosio moderne odjevne predmete za muškarce. Premda

je u početku bio iznenađen pomalo neobičnim stilom odjeće u kojoj je trebao pozirati, obavio je to ležerno i profesionalno. Tako je nastala kolekcija njegovih fotografija u džemperima, kaputima, probušenim čarapama, svilenim i prozirnim tkaninama.

Kako se za svaki uspjeh brzo pročuje, tako su i vijesti o Bepu došle do poznatog i nagrađivanog hvarskog dizajnera odjeće, Tonija Carića Rica, koji ga je uključio u svoju modnu priču *Forski Dandy*.

Naziv dandy predstavlja čovjeka koji posebnu važnost pridaje fizičkom izgledu, profinjenom jeziku i ležernim hobijima, progonjen pojavom

nonšalantnosti u kultu sebe. *Forski Dandy* bezvremenska je modna priča inspirirana odijevanjem Hvarana. Reinterpretacijom estetike 50-ih i 60-ih godina prošlog stoljeća, intervencijom na kroju te dodavanjem kolora i sportskih elemenata, cilj dizajnera Tonija Carića Rica bio je inovirati siluetu i prilagoditi se zahtjevima novog doba. Ova modna revija snimana je na nekoliko lokacija u gradu Hvaru te u obližnjim selima Malo Grablje i Velo Grablje. Na fotografijama koje potpisuje fotograf Dino Markić, predstavljen je spoj mukotrpnog rada, ali i uživanja u životu hvarskog Dandya. On je kroz desetljeća bio i ostao simbol profinjenosti kroz različite stilove koji su prekomorskim putevima stizali u Hvar iz Europe i svijeta.

Osim bavljenja manekenstvom, Bepo uspješno pronalazi vrijeme i za sportske aktivnosti. Već četiri godine bavi se rukometom, koji je još kao učenik 7. razreda počeo trenirati na Hvaru, a sada aktivno trenira u *Rukometnom klubu Split*. Namjerava se ovim sportom baviti i ubuduće. Cilj mu je ostvariti dobar uspjeh kao model ili kao sportaš, a mi vjerujemo da može oboje.

“Bez obzira na moje odjevne kombinacije na snimanju, najsretniji sam u sportskom stilu”, dodaje nam Bepo za kraj. Mi mu želimo puno uspjeha i sreće u daljnjem radu i da se pronade u onome što ga istinski privlači i što najviše voli.

Bolje znati nego imati

PORVKA: ZNANJE JE MOĆ! ZATO ISKORISTITE MOGUĆNOSTI KOJE
VAM SE PRUŽAJU I SVAKODNEVNO ULAŽITE U
SVOJE ZNANJE JER JE TO NAJSIGURNIJI VLOG ZA BUDUĆNOST.

OGRANIČENI SMO ZIDOVIMA KOJE SMO SAMI PODIGLI

Često osjećamo kao da nas mnogo toga ograničava u postizanju ciljeva. Prvi put kada sam čuo rečenicu iz naslova zapitao sam se što ona zapravo znači. Odnosi li se na naše fizičke ili psihičke mogućnosti? Ovisi li o karakteru osobe? Zašto bismo uopće bili ograničeni? Kako smo ograničeni vlastitim zidovima? Sve to ovisi o tome kakav je tko.

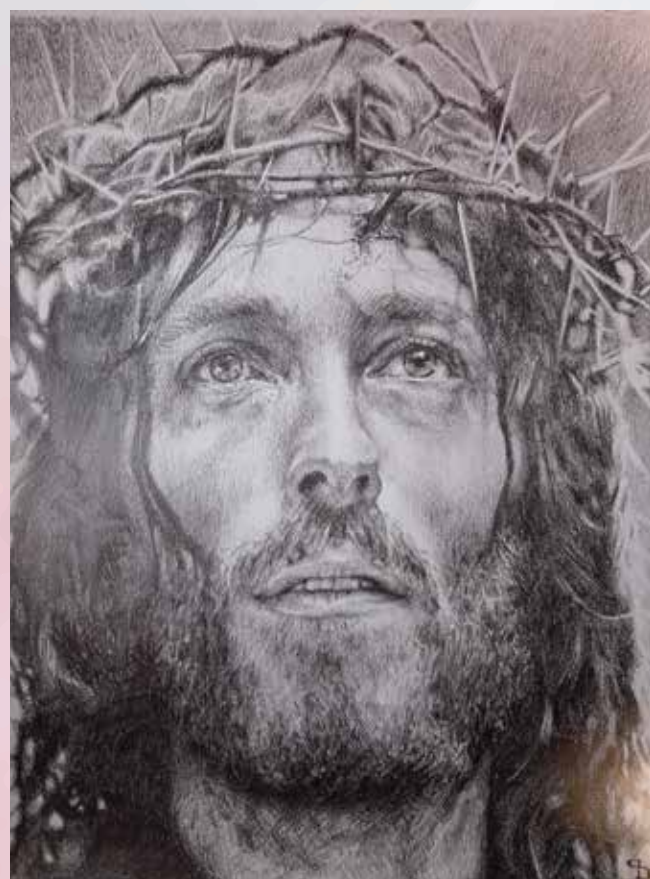
Svaki put kada promislimo da nismo u stanju nešto učiniti ili postići, sami sebi zidamo zidove ograničenja. Ne poznaje svatko svoje mogućnosti i sposobnosti, ali se često obazire na mišljenje drugih. Društvo tako postaje ograničavajući faktor. Zbog toga ne bismo smjeli uvijek slušati što drugi misle o nama jer nas to može udaljiti od našeg cilja. Najbolje je biti svoj, jer se, zapravo, i ne trebamo svakome svidjeti. Kada to shvatimo, na dobrom smo putu da srušimo vlastite zidove koji nas ograničavaju. Važno je otkriti svoje mogućnosti i sposobnosti, ali najvažnije jest ostvariti upravo ono što ti želiš. Radi u životu ono što voliš, a ne što ti drugi govore! Iako postoje ti zidovi koji nas ograničavaju, ako smo dovoljno uporni i ustrajni u ostvarenju našega cilja, možemo ih nadvladati. Važno je vjerovati u sebe i ne prihvaćati neuspjeh.

Ne treba se uspoređivati s drugima. Svi smo različiti i svatko od nas ima neki „svoj“ talent. Ponekad nedostatak talenta treba nadomjestiti upornošću i zbog toga ne valja odustajati, nego ustrajati. Do svakog cilja vodi kraći ili duži put, a na nama je da odaberemo kojim ćemo ići. Važno je da jedni drugima ne postavljamo zamke, nego da se prijateljski potičemo. Postoje veće stvari od naših ostvarenja. Smatram da je u životu važno pronaći sreću i životni smisao, da život nije problem koji treba riješiti, već stvarnost koju trebamo živjeti. Pri odrastanju shvatit ćemo da imamo dvije ruke, jednu za pomoć sebi, a drugu za pomaganje drugima. Sve i da žalimo za nečim učinjenim u prošlosti, ne smijemo dopustiti da to negativno utječe na našu budućnost. S razlogom je ostalo u prošlosti i mi to ne možemo promijeniti. Važno je biti ustrajan i fokusirati se na budućnost.

Mihael Zelić

Stipe Marević - John Lennon (tuš)

Karlo Senta - Isusovo lice (olovka)

PJESMA ZA TEBE

Prolijeva se iz mojih usta
tvoje ime, kao najljepša molitva.
Ponavlja se u mojoj glavi kao mantra,
kažem sebi – moje zadnje sjećanje na tebe.

U snovima me proganjaš, ujutro me budiš.
Slamaš mi srce jer tu nisi.
Dah se ubrzava i prije nego se zaustavi, nakon sna,
na dar dobivam devet sekundi u kojima te zaboravljam.

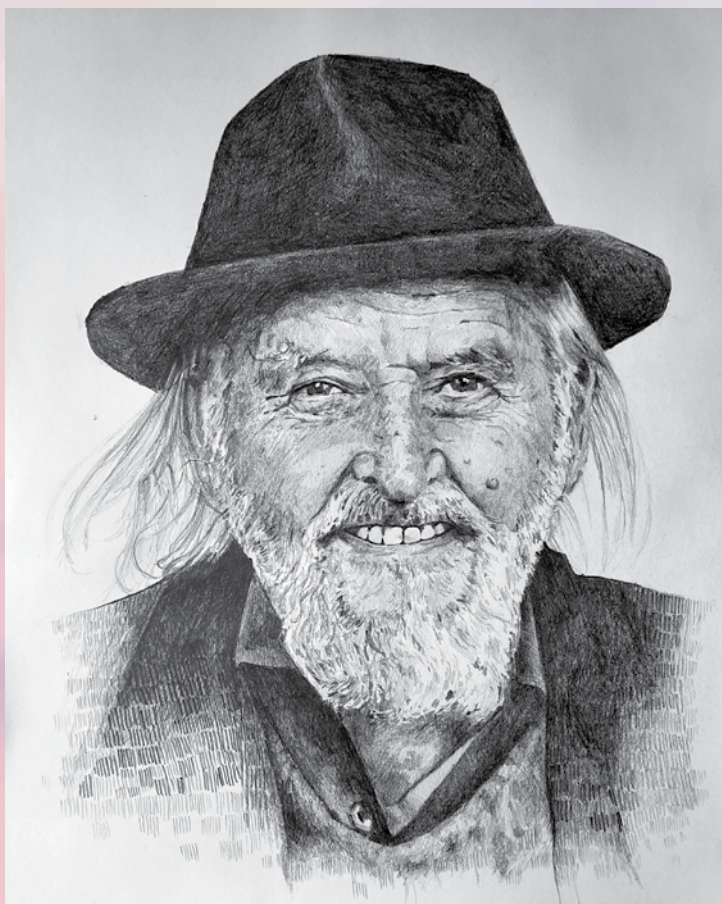
Utjehu tražim u tvojoj prisutnosti,
sigurnost u tvojoj toplini.
Misli me utapaju, a samo pomisao na tebe
drži me iznad vode, uvjerava me da sam živa.

Kao vatra, gori. Boli. Ne mogu živjeti bez da te volim,
Bez tvoje ljubavi ne želim ni jedan trenutak više.
Je li previše od mene reći da te volim,
trebam i želim još barem jedanput?

Lucija Šalinović

Ante Bogoje - Sedam dana stvaranja (akrilne boje)

Stipe Marević - Barba sa šeširom (olovka)

Stipe Marević - Maslinik (ulje na platnu)

Dora Milošević - Fragmenti (fotografija)

NIJE MORE TOLIKO, VELIKO NI DUBOKO...

„Od kolijevke pa do groba najljepše je dačko doba“, poslovica je to čije pravo značenje nisam shvaćala dok nisam stigla u ovaj Dom. Početci su teški, ali baš ovoliko?! To nisam znala.

Prvi dani u domu nisu bili nešto obećavajući. Stranci su me okruživali posvuda, i u sobi i izvan nje. Gdje god bih se okrenula, dočekalo bi me neko novo lice. Tad sam često preispitivala svoju odluku da dođem u Dom, no uvijek je zaključak bio isti – svako novo iskustvo, nova je životna škola. Kad sam prihvatila tu činjenicu, istraživanje je započelo.

Prvi korak bio je zbliziti se s cimericom. Kažu da je svaki početak težak, pa je tako i ovaj bio. Upoznale smo se na nekoj osnovnoj razini, shvatile da nas slične stvari zanimaju, ali imale smo veliki problem – vrijeme i načini učenja nikako nam se nisu mogli uskladiti. Svake večeri ista prepirka. Na svaki moj povik: „Daj ugasi to svjetlo više, idem spavati!“, dobivala sam odgovor: „Znaš ti koliko ja imam učiti za sutra?“ Kad ću to stići ako ne sad?“ Količina bijesa u meni nakon toga bila je nemjerljiva. Glavom mi je prolazila samo jedna misao: „Di si bila cili dan kad je vrijeme za učiti!“ I tako je to išlo u nedogled.

Odmor od nje pronašla sam u badmintonu. Vidjela sam obavijest na panou i učinilo mi se kao nešto zanimljivo, stoga sam odlučila otići i uvjeriti se kakav je to zaista sport. Prvi trening bio je katastrofalan. Od sto loptica koje su došle do mene, dvije sam uspjela pogoditi (bez pretjerivanja!). Tad sam shvatila da ću se trebati jako potruditi da se poboljšam i da je upornost jedini lijek. I za badminton i za odnose s cimericom. Nakon malog milijuna svađa uspjele smo se dogovoriti oko svjetla, a ona mi je za svaki slučaj kupila povez za oči kako bih uvijek imala osiguran mrak pred očima prije spavanja. Bio je to naš najveći uspjeh.

Naša treća cimerica bila je poseban slučaj. U Domu je rijetko boravila, ali jednom kad bi ušla u sobu, bolje rečeno u kupaonicu, ne bi izlazila. Šminka i frizura bile su joj na prvom mjestu. To bi trajalo i trajalo, a u nama bi kipjelo i kipjelo. Bile smo osuđene na čekanje, pa čak i pod cijenu kašnjenja u školu. To našoj trećoj cimerici nije predstavljalo problem. Za školu koja je počinjala u 8:00, ona bi ustala u 8:05, nakon bezbroj alarma koji bi probudili sve osim nje. Vrijeme u sobi uglavnom je provodila slušajući glazbu kroz slušalice, iako su to mogli čuti i svi oko nje. Srećom, bile smo suprotna smjena pa mi to nije toliko smetalo. Jedino vrijeme kad bi skupa boravile u sobi bilo je ono u večernje sate, no i za to smo pronašle rješenje.

Druga cimerica i ja odlučile smo ga rezervirati za sjedenje ispred doma i „hvatanje“ novosti. Bio je to najuzbudljiviji period našeg boravka u Domu. Slušali smo priče starijih koji su uvijek imali iste primjedbe: „Ala, ove večere. Triban imat trliš na sebi da me ono ulje iz mesa ne bi poprskalo.“

Naš boravak ispred Doma često bi se odužio pa je dolazak u sobu u točno vrijeme bio pravi izazov. Bilo je

to doba kada smo na katu trebale biti u 21:45, a kako bi se svi toga sjetili dvije minute ranije, doći na red za lift u tom trenutku bilo je skoro pa nemoguće. Svi su izbjegavali onaj desni koji bi krenuo pištati kad bi se u njemu našao višak ljudi, odnosno kilograma. Zato smo često bile osuđene na sprint skalama do dalekog 9. kata gdje bi nas dočekao komentar: „Opet vas dvije.“

Dan bi obično završio posjetom snack aparatu u prizemlju Doma. Malo kad je taj posjet bio motiviran glađu. Puno češće je bio slučaj da su se tu održavali brojni sastanci, ali i rastanci. Ključ za što duže zadržavanje bio je ponijeti što sitnije kovanice kako bi naš duži boravak tu bio „opravdan“. Portiri su to budnim okom motrili pa bi nam često uputili i poneki sumnjičav pogled. S vremenom je to postalo simpatično.

Ono što nikad nije, a ni neće postati simpatično je buka koja se u kasnijim večernjim satima znala čuti u Domu. Bilo da se radi o lupanju o radijatore ili glasnom pričanju i smijehu, uvijek postoje oni koji to rade i pritom uživaju u tome, kao i oni kojima se tad digne kosa na glavi i ne mogu to trpjeti. Tako smo moja cimerica i ja u 3. razredu zaradile opomenu zbog, kako su nam rekli, glasnog pjevanja. Složile smo se da smo krive jer smo pjevale, ali da je bilo baš toliko glasno? Nismo sigurne. Bilo kako bilo, naša treća nova cimerica uspjela je zaspati unatoč toj buci, stoga smo zaključile da zasigurno nije u nama bio problem. :)

Unatoč tim malim problemima, mislim da je Dom izvrsna prilika za povezivanje s najrazličitijim tipovima ljudi. Bilo da ti treba netko za učiti, pjevati, napraviti frizuru ili samo za popričati... Sve možeš pronaći. A kako je nemoguće izreći sve što me za ovaj Dom veže, bolje je da neke stvari ostanu neizrečene jer: „Nije more toliko, veliko ni duboko da u njega stanu sve uspomene na tebe...“

Antea Rako

Katarina Granić - Gospodar dubina i sudbina (oslikavanje stakla)

Otkrij znanje o muzejima!

Muzeji su riznice naše prošlosti i sadašnjosti. Spomenari su i ogledni primjeri povijesti ljudskog razmišljanja, života, kulture i inovacija. Stoga, u čast prošlosti i naših predaka, predlažem da izdvojiš koji trenutak i razmisliš o sljedećim pitanjima. Ako si spreman/a prihvatiti izazov, uz znanje će ti vjerojatno trebati i malčice sreće... Zato, sretno!

Kviz pripremio: **Dušan Toni Ugrin**

1. Jedan od zagrebačkih muzeja nosi naziv po kojoj slastici?

- A) fritulama
- B) čokoladi
- C) kroštulama

2. Kojim danom većina muzeja uopće ne radi?

- A) ponedjeljkom
- B) nedjeljom
- C) četvrtkom

3. Koja je najstarija muzejska ustanova u Hrvatskoj?

- A) Povijesni i pomorski muzej Istre
- B) Muzej grada Zagreba
- C) Arheološki muzej u Splitu

4. Gdje se nalazi Arheološki muzej Narona?

- A) u Stonu
- B) u Vidu
- C) u Ninu

5. Muzeje je dodatno popularizirala franšiza *Noć u muzeju*. U kojem se muzeju odvijaju prvi film i knjiga iz tog serijala?

- A) Američki prirodoslovni muzej u New Yorku
- B) Muzej grada New Yorka
- C) Nacionalni muzej američke povijesti Smithsonian

6. Jedan muzej u Švicarskoj ima nesvakidašnju temu. Uz koji se pojam vežu predmeti u tom muzeju?

- A) krumpire
- B) zastave
- C) ništa

7. Kad tvoj antitalentirani cimer pokuša nacrtati tvoj portret, postoji šansa da će on završiti u Muzeju loše umjetnosti (MOBA) koji se nalazi u kojem Američkom gradu?

- A) Baltimoreu
- B) Somervilleu
- C) Kansasu

8. Jedan muzej u Japanu omogućit će ti da napraviš svoju porciju:

- A) sushija
- B) rezanaca
- C) odena

9. Ako posjećuješ jedan od najpopularnijih muzeja u Parizu, završit ćeš na kojoj neprivlačnoj lokaciji?

- A) u kanalizaciji
- B) na smetlištu
- C) u napuštenoj tvornici

10. U današnjem svijetu okruženi smo nizom alata koji nam olakšavaju život, ali ih uzimamo zdravo za gotovo. Kojem je takvom predmetu posvećen muzej u engleskom gradu Derwentu?

- A) mobitelu
- B) olovci
- C) kompasu

11. Ljubitelji kućnih ljubimaca će pronaći zanimljive predmete u jednom muzeju u Engleskoj. Naime, taj muzej posvećen je ogrlicama:

- A) mačaka
- B) pasa
- C) zmajeva

12. U američkom gradu Houstonu nalazi se Nacionalni muzej pogrebne povijesti. Tamo se nalaze predmeti sa sprovoda kojeg slavnog pjevača?

- A) Elvisa Presleya
- B) Tupaca Shakura
- C) Michaela Jacksona

13. Koji se sportski predmet hrvatskih navijača nalazi u službenom FIFA-inom muzeju u Zurichu?

- A) dres
- B) zastava
- C) vaterpolska kapica

14. Kako se naziva osoba koja nam predstavlja muzejske eksponate?

- A) kustos
- B) kratos
- C) kultus

15. Voda je jedan od osnovnih uvjeta života pa nije čudo da postoji muzej posvećen njoj. U kojem se kineskom gradu nalazi?

- A) Peking
- B) Šangaju
- C) Hong Kongu

16. Neki ljudi jednostavno obožavaju senf. Možda nisi njegov ljubitelj/ica, ali jedan čovjek u Americi (a gdje bi drugo) odlučio mu je posvetiti muzej. Koliko vrsta senfa možemo tamo pronaći?

- A) 1 500
- B) 3 400
- C) 5 600

17. Najposjećenija muzejska ustanova na svijetu nalazi se u Parizu. Kako se ispravno piše naziv tog muzeja u kojemu se čuva slavna Mona Liza?

- A) Louvrie
- B) Lovire
- C) Louvre

18. Muzeji nisu među najpopularnijim lokacijama za posjete, pogotovo ne u Hrvatskoj. Znaš li koliko je ulaznica za muzeje kupljeno 2000. godine?

- A) 600 000
- B) 900 000
- C) 1 200 000

19. Koji je muzej najbliži Učeničkom domu Split?

- A) Kuća slave splitskog sporta
- B) Arheološki muzej Split
- C) Prirodoslovni muzej Split

20. Muzej vučedolske kulture u Vukovaru sadrži eksponate istolmene kulture u slavonsko-srijemskom prostoru za vrijeme...

- A) bronzanog doba
- B) kamenog doba
- C) doba golubica

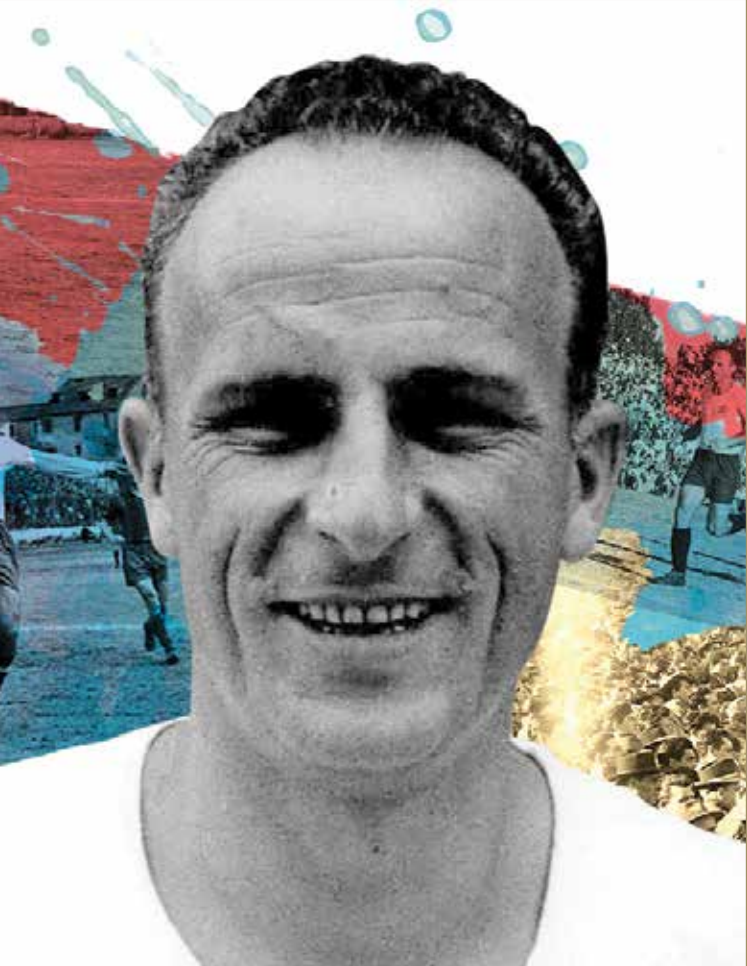
1.B, 2.A, 3.C, 4.B, 5.A, 6.C, 7.B, 8.B, 9.A, 10.B, 11.B, 12.C, 13.C, 14.A, 15.A, 16.C, 17.C, 18.B, 19.A, 20.A

Broj točnih odgovora

0–6 Hmm, čini se da bi ti dobro došao posjet nekom muzeju, ili barem malo više čitanja časopisa. Pokušaj se više zainteresirati za ovo područje, za početak posjeti neki muzej koji se nalazi u blizini.

7–14 Tako blizu, a tako daleko (osim ako si imalo/la 7 bodova i jedva se provukao/la). Sigurno se pitaš koja je poanta postojanja nekih od spomenutih muzeja i vjerojatno nisi jedini/a. Ali, znaš, *tempus fugit*, možda će ti u jednom trenutku u životu poslužiti upravo to znanje, tko zna...

15 – 20 *Veni, vidi, vici!* Čestitam, ti si uistinu pravi/a poznavatelj/ica muzeja. Vidi se da si vrlo zainteresiran/a za ovo područje i potkovan/a zapanjujućim znanjem. Postoji šansa da ćeš i ti jednom završiti u muzeju (naravno, ne kao eksponat).

PORTRET VELIKANA*

Frane Matošić

„Najveće pamtit ćemo dane,
slavne dane Matošića Frane!“

Prilog pripremio: **Dušan Toni Ugrin**

Rođen je u Splitu 25. studenoga 1918. u ulici koja danas nosi njegovo ime. Kao dijete počeo se baviti nogometom igrajući se loptom napravljenom od čarapa.

Nakon nekoliko godina skupljanja novca s ekipom iz ulice, kupio je pravu loptu i dresove te osnovao nogometni klub *Strijelac*. Za vrijeme jedne utakmice protiv njihovog najvećeg rivala, ekipe iz Plinarske ulice, primijetio ih je tadašnji blagajnik *Hajduka*, Ivan Tudor. Pozvao ih je da utakmicu, umjesto na livadi, odigraju na tadašnjem Hajdukovom terenu, Starom Placu. Tamo je njihov dvoboj gledao jedan od osnivača *Hajduka*, Luka Kaliterna, koji je nakon toga u *Hajduk* doveo većinu

Spomenik Frani Matošiću na Poljudu

igrača iz tog dvoboja i organizirao Hajdukovu mlade kategorije. Međutim, Matošić nije htio prijeći sve dok *Hajduk* nije otkupio dresove i loptu od *Strijelca*. Barba Luka na kraju pristaje na to, a Matošić s vremenom postaje jedna od najvećih legendi *Hajduka* za koji igra ukupno 16 sezona.

Enormni broj nastupa (739) i golova (729) postaje još veći kad mu se nadodaju oni u mlađim kategorijama pa je malo prije umirovljenja dobio nagradu za tisuću nastupa u dresu *Hajduka*. Tijekom karijere nastupao je još i za beogradski *BSK*, i to za vrijeme služenja vojnog roka te za talijansku *Bolognu* jer je *Hajduk* bio ukinut za vrijeme okupacije Dalmacije. Nakon rata je dva puta odbio Titovu ponudu da se preseli u Beograd i *Hajduk* preimenuje u Partizan. Zbog čvrstog karaktera često je ulazio u sukob s *Nogometnim savezom Jugoslavije* koji je favorizirao beogradske klubove (prilikom jednog sukoba izbačen je iz Partije te mu ja čak prijetio zatvor).

Od uspjeha u karijeri ističu se titula iz 1950. kada je *Hajduk* uspio bez poraza postati prvak (jedini u povijesti Jugoslavije), olimpijsko srebro te Hajdukovu najveće

nagrade Zlatna značka s briljantinom i Zlatna kapetanska traka.

Umro je 29. listopada 2007., na dan godišnjice pobjede nad *Crvenom Zvezdom* koja je *Hajduku* 1950. osigurala titulu prvaka i status neporaženog.

Jedan od mnogih njemu posvećenih grafita